

30714

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ నెవ్వెంబరు నెల 6-వ తేది గురువారము
తది రోజు నా మ సం వత్సరము, శ్రావణమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

No. 138

నంబిక ౧౩౩

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిబడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశీట్లనుబడిగల మాయమందుగాదు. నకలుమందులవలన మోఢముగలుగను. కంచభావనీటిని చూచికొనిన మోఢముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

సిద్ధి వినాయక విగ్రహము.

- నొక్కపు వెండితో పూజార్చుచుగా రియారు చేయబడినట్టి విగ్రహములు:—
- (1) నెల 1-కి 2-4-0, 2-12-0, 4-0-0, 6-0-0, 8-0-0
 - (2) ప్రభాకర్ తో కూడినది ,, 4-0-0, 6-0-0, 8-0-0, 12-0-0.
 - (3) గారి విగ్రహములు ,, 2-12-0
 - (4) ,, ప్రభాకర్ తో ,, 4-8-0, 6-0-0.
 - (4) ,, శ్రీమహాభవాదములు 4-8-0, 7-0-0, 9-0-0, 12-0-0.

పోస్తుచార్జ్ క్రత్యేకము.

యిండియన్ జ్యూవెల్రీ మార్ట్

నగర్ పేట, బెంగళూరు శిటి.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

1-9-23 కినివారము మొదలకొని 7-9-23 వరకు ప్రదర్శితము 8 కలర్స్ ములు.
8-30 వర్ధాన్నాచా, 6-15 సాయంకలము. 9-30 రాత్రి కోసినూరియొక్క అద్భుతమైన ఘనమైన కథలతో మాజాక్యమునంటిది.

శ్రీ బాలకృష్ణ

కోసినూరు ఫిల్మ్ కంపెనీవారు శ్రీకృష్ణ భగవానుని అద్భుతలీలను మారనవిషయములను చేర్చి మరల రియారుచేసిరి.

మహమ్మదీయ ఉపాధ్యాయుడు

కావలెను

మనిసిఫర్ హైస్కూలుకు ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. శర్మ తు. నిర్మి, ప్రెయింగ్ గై న, మహమ్మదీయ ఉపాధ్యాయుడు కావలెను. యోగ్యత, శ్రీభావనీవీరము, మొదలగునవి తెలుపుచు తుదిగున చేరాలి. చేసినవారికి 15-9-23 తేదిలోగా చేరులు దరఖాస్తును సంపుటించవలెను.

(సం). డి. ఎస్. రామచంద్రారావు,

చేర్లూర్ ఎమ్. సి. బెజవాడ.

మనిసిఫర్ ఆఫీసు బెజవాడ 30-8-23.

సంహార భారతము 1-4-0

మహాభారతకథ యంతయు నొక్క రాత్రి ప్రదర్శనమునకు వీలుగ వ్రాసినవారుకము. భీష్ముని స్వార్థభాగము, కర్ణజననము, ద్రాపది స్వయంవరము, ద్రాపదినస్తానహారణము, వైంధవ వరాధనము, ఉత్తర గోగ్రహణము, శ్రీకృష్ణ రాయబారము, అభిమన్యు వరాక్రమము, భీష్మద్రోణ కర్ణులయుద్ధము, దుర్యోధనునిపరిశ్రావము చక్కగా పర్ణింపబడినవి. వేయేల చదివించుచును.

దస్తావేజుల మతలబి 1-0-0

సివిల్ రివిన్యూ, క్రిమినలు, రిజిస్ట్రేషనువగైరా స్టాంపులు అర్జీలు వ్రాయుమార్గము తెలుపుచు, శ్రీ వెంకటేశ్వర కంపెనీ, గుంటూరు

ల ర యులు కస్తూరమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వాంఛలన్నిటికిని వాడతగినది. 250-3000 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4 0 (505) మీ కస్తూరమాత్రలను మలబద్ధము, బ్యూరము, బాబు మొదలగు వ్యాధులకు వాడితిరి ఆమోఘమోచిలును కలిగినది. ఈ వ్యాధులకు కస్తూర మాత్రలకంటె మించినదెదియు లేదు. ఎమ్. సి. అప్పారావు, అసిస్టెంట్ సూపరిన్ టెండ్ డెంటు వాయల్ పాను, చిత్తూరుజిల్లా.
(506) కేసు మీకదనండి తెప్పించిన కస్తూరమాత్రలు మిక్కిలి తృప్తికరముగా పనిచేసిరి. బ్యూరము, బద్ధము పడినెము వీటిని తిప్పక చదుర్చును. దయచేసి మరల 12 బుడ్లను పంపికోరదము. ఎమ్. రామారావు వాయల్ హైదరాబాద్ నకి ఎలిమెంటరీస్కూలు, కారికాల్.

వ్యూహ్యరాజరసాయనము:—అన్నివిధవ్యాధులచే కలిగినబలహీనమగు క్షీణత, అరుచి, కడుపులోపంట, మూత్రసారము లందు మంట, మూత్రము మరిగా పోయిండుట, అత్యుష్ణము మొదలగు వాటిని తిప్పక కదిల్చి, మంచితమును, కాంతి, బలము నిచ్చును. రు. 2 లు బొవధములు కొనువారికి మా శ్రీ రాములవారి పట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇనాం

బ్రాంచి, నెం 381, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు. బ్రాంచినుండి, వి. పీలు పంపబడవు. 594

(3) పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శీతారాధువైద్యశాల, మైసూరు.

మ.హ.రా.జ.శ్రీ

విజ్ఞాపన

అయ్యో,

1. నవంబరు నెల 2 వ తేదీన జరుగబడు మద్రాసు శాసనసభ యెన్నికలలో కృష్ణానుండలమతరపున శోకనభ్యర్థ్యమున కభ్యర్థిగ నిలుచుచున్నాడను. నన్ను ఎన్నుకొను నెడల ప్రజాపితాకార్యము లన్నిటియందును శ్రద్ధవహించుటయేగాక యీక్రింది విషయములనుగూర్చి నాయావచ్చునని వినియోగింతును.

2. ప్రజలయొక్క విద్యాభివృద్ధి, ఆరోగ్యాభివృద్ధి, ఆర్థికాభివృద్ధి, పరిశ్రమల అభివృద్ధి, మెదంగువాటిని గూర్చి పాటు పడుటయేగాక ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము, ప్రత్యేకాంధ్ర దేశ్యుని ద్వారాను మొదలగు ఆంధ్రస్వక్రియమునకు అత్యంతావశ్యము లగువాటి స్థాపనవిషయముల గూడ విశేషకృషి చేయుచును.

3. కృష్ణసామ్రాజ్యాల పునాభివృద్ధి కావశ్యకములను నీటి పారుదలకు యెక్కుడు సౌకర్యమును కల్పించుట కొరతగా నిర్వహించబోవు నీటిపారుదల అభివృద్ధిపనుల శ్రమనిర్వాహము నకు తోడ్పడుట, పన్నులభార మధిమ గాకుండ జూచుట ప్రయత్నములు చేసినచో కావ్యములకు మరల మినియోగ పడుటకు నిర్ణయించుట మొదలగు కార్యములలో ఎక్కువ పట్టు చుటతో పరిశ్రమపడితిని.

4. నిమ్మకాయల సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, స్వార్థం త్యాగిభివృద్ధికిని సమాన పౌరసత్వమును కలిగియుండుటకును నిరంతరపట్టుతో యత్నించును.

5. ప్రజాసామాన్య జన్మస్వార్థక్రియలకు భిన్నముల కలిగెడి అన్ని తిర్వాకములను ప్రతిఘటిించి శోధించెదను.

6. శాసనసభలో ప్రవేశించగలిగిన ఊహమునందే నా నైవాగ్రహములను వెల్లడి నిరంతరము ప్రజాసేవ చేసెదను. కృష్ణా జిల్లాలోనున్న అన్ని తాలూకాలయొక్క పోటర్లగు తామందరు ను సేవ స్వయముగా గ్రామ గ్రామము తిరిగి సందర్శించి శోధించునను గనుక తమయొక్క వాగ్దానములను మరచివేరి పోలింగు ప్రేమనులకు దయచేసి స్వయముగాను బంధుమిత్రుల మూలమునను నాకువోటు చేకవలెనని కోరుచున్నాను.

నూరేమిను } ఇట్లు విధేయుడు,
20-9-23 } యినుగంటి వెంకటరాజగోపాలరావు.

కొవ్వూరు డి|| ము|| కోర్టులో

అసలు నెం. 780/18

వాద:- పురస్థల నరసింహం

ప్రతివాదులు:- అప్పటి విశ్వనాథం, యీ పల్లవమ్మ, యీ పురుషోత్తం, యీ కామేశ్వరరావు మైనరు గార్డియను విశ్వనాథము (సీని తా|| జుప్రకాబడిన వెంటపాడు గ్రామం లోని వెంకటయిల్లు స్థలం యీ కోర్టుయెడట 12-11-23 ని వేలం వెయ్యబడుననిన్ని సదరు వేలం యిస్తిహారు వరతులు నిదర్శయంకు 21-9-23 తేదీకి వాయిదా అనిన్ని తెలియ పర్చడమయినది

రాంపల్లి. వెంకయ్య.

నోటీసు

బందరు సబుకోర్టులో

స్కాల్ కాజు I. A. 318/22 163/23

వాద:- పొట్లూరి నూర్యవారాణం.

ప్రతివాదులు:- 1 నూరిశెట్టి భూపయ్య 2 కేమం నాగయ్య. యీ నంబరు దావా రెస్టేషన్ నిమిత్తం వాది దాఖలు చేసిన పిటిషన్ మీద ఆక్షేపణలు చెప్పటకు 2 వ ప్రతివాదికి యెన్ని సమయము చేయించినప్పటికి వాడరు అయ్యుండలేదు. నడరు ప్రతివాది సదరు యిస్టిగోడకు అంటించుట మూలముగా నును సరఫరాచేస్తూ ఆక్షేపణలు చెప్పటకు ది 15-9-23 తేదీకి వాయిదా వేసివున్నాడు. నడరు 2 వ ప్రతివాదికి ఆక్షేపణలు వున్నయెడల ఆకోజున కోర్టుకు వాడరయి ఆక్షేపణలు చెప్పుకోవచ్చును.

బి. నారాయణస్వామినాయుడు, నాదిరపు కేసెం.

అవసర మహాసభ

ఆంధ్రప్రదేశ్ నిధులు

ంగి ౯-౨3 తేదీన డిల్లీలో జరుగబోవు అవసర దేశీయ మహాసభకు జల్లాలవారీగా ఎన్నుకొనబడిన ఆంధ్రదేశములోని ప్రతినిధుల పేర్లు:-

గంజాం జిల్లా

శ్రీయుతులు: ౧ తామర రామకృష్ణారావుగారు ౨ తుట్టా పద్మనాభస్వామియ్యగారు ౩ ఉన్నత రామలింగం గారు ౪ జల్లాదికృష్ణమూర్తిగారు 5 వరహగిరి వెంకటగిరిగారు విశాఖపట్నం జిల్లా

శ్రీయుతులు: ౬ నరసరావు బుద్ధి నందరరావుగారు ౭ తిరిగొప్పల శ్రీనివాసరావుగారు ౮ మల్లవర్ము వెంకటరామమూర్తిగారు ౯ తెలిశేర వాసుదేవరావుగారు ౧౦ గజపతి రామచంద్రరావుగారు ౧౧ భమిడిపాటి చివయ్యజ్ఞ సారాణిశర్మ గారు ౧౨ నూరంట్ల రెడ్డిగారి విజయరామయ్యగారు.

గోదావరి జిల్లా

శ్రీయుతులు: ౧౩ బ్రహ్మశ్రీశ్రీశ్రీల నుజుమ్మాస్యంగారు ౧౪ దత్తూరి నుజుమ్మాస్యంగారు ౧5 రెడ్డి వీరు వెంకటసుబ్బాస్యంగారు ౧౬ ఇటికిరాల నుజుమ్మాస్యంగారు ౧౭ కేశవరపు కామరాజుగారు ౧౮ ముప్పన ప్రభలింగంగారు ౧౯ బ్రహ్మశ్రీశ్రీశ్రీల లక్ష్మీనరసయ్యగారు ౨౦ ఉద్రూ అలీషాసాహెబుగారు ౨౧ బులుకు సాంబమూర్తిగారు ౨౨ పాకపూడి సత్యకారాజుగారు ౨౩ కోడేటి రంగారావుగారు.

గోదావరి ఏజన్సీ జిల్లా

శ్రీయుతులు: ౨౪ కల్లాప్రగడ నరసింహశర్మగారు ౨5 తింగిరాల రామసోమయాజుగారు ౨౬ తునులూరి శోదండ రామయ్యగారు.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా

శ్రీయుతులు: ౨౭ అశ్వినీ పాపిరాజుగారు ౨౮ వెంకట శిట్టిపంతులుగారు ౨౯ దగ్గిరాల శేషరాజుగారు ౩౦ కొవ్వలి గోపాలరావుగారు ౩౧ ఆకృకురి గోవిందాచార్యులుగారు ౩౨ ముప్పి లక్ష్మీవారాణిగారు ౩౩ యర్రపల్లి మంగయ్య గారు ౩౪ ఆచంట శారాణిరావుగారు ౩5 దాట్ల నీల్యాది రాజుగారు ౩౬ పోడూరి పేరారాజుగారు ౩౭ మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మగారు ౩౮ భూకలిరాజు రామమూర్తిగారు ౩౯ తింగిరాల రామసోమయాజుగారు ౪౦ కనివారపు నుజుమ్మారావు గారు ౪౧ కల్లాప్రగడ నూర్యవారాణి రావుగారు ౪౨ గుంటూరు వెంకటరాజుగారు ౪౩ గుంటూరు వీరహాసరాజు

దక్షిణ ఆంధ్రపురం జిల్లా

శ్రీయుతులు: ౪౬ కల్లూరు నుజుమ్మాస్యంగారు ౪౭ పం చాంగం వెంకట్రామకామ్రావుగారు ౪౮ మట్టా క. చిన్న రామ శ్రేష్ఠిగారు.

ఉత్తర ఆంధ్రపురం జిల్లా

శ్రీయుతులు: ౪౯ చింతకుంట సంకటికొండారెడ్డిగారు ౫౦ కొట్ల శ్రీనివాసాచారిగారు ౫౧ వడ్లమన్నాటి నాను మంజురావుగారు.

గుంటూరు జిల్లా

శ్రీయుతులు: ౫౨ గార్లపాటి నానుమతరావు గారు ౫౩ తాడేపల్లి నందరరామయ్యగారు ౫౪ గొల్లపూడి సీతా రామకృష్ణిగారు ౫5 ఆచి శివయ్యగారు ౫౬ చావలి వాగేశ్వరరావుగారు ౫౭ నల్లగొండ బాకిరామయ్యగారు ౫౮ బెల్లం కొండ రామవరావుగారు ౫౯ అక్కరాజు రామచంద్రరావుగా రు ౬౦ వుత్రి ఆనంతరావుగారు ౬౧ ఉన్నతలక్ష్మీబాహుమ్మగారు ౬౨ గార్లపాటి రామయ్యగారు ౬౩ అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావుగారు ౬౪ మాచిరాజు రామమూర్తిగారు ౬5 సాతూరి వెంకటేశ్వరుగారు ౬౬ పురాణం లక్ష్మీనరసింహంగారు ౬౭ కాట్రపాటి లక్ష్మీనరసింహంగారు ౬౮ శేషభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యగారు ౬౯ ఆంధ్రరత్న దగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు ౭౦ నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావుగారు ౭౧ భావతుల నుజుమ్మారామయ్యగారు. ౭౨ కన్నగంటి నూర్యవారాణిమూర్తి చాడిగారు.

తూర్పు కృష్ణా జిల్లా

శ్రీయుతులు: ౭౩ తల్లూరు దుర్గా ప్రసాదరావుగారు ౭౪ బొమ్మవె శివశేషయ్యగారు ౭౫ దాక్తరు భోగరాజు బ్రాహ్మణీశారామయ్యగారు ౭౬ వైవభాట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు ౭౭ మల్లెల రామకృష్ణమూర్తిగారు.

కడప జిల్లా

శ్రీయుతులు: ౭౮ కేట వెంకట రెడ్డిగారు.

కర్నూలు జిల్లా

శ్రీయుతులు: ౮౦ గాడిచర్ల హరిసత్యోత్తమరావుగారు ౮౧ వెండ్లాల శేషగిరిరావుగారు ౮౨ నూతి వెంకటసుబ్బయ్యగారు ౮౩ నయ్యదు మొహిద్దీన్ ఖాదిసాహెబుగారు. వెరసి ప్రతినిధులు నూట పన్నెండు మంది ఎన్నుకొనడమైనది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర శాంతియోధనం } అ|| కాశేశ్వరరావు,
కార్యస్థానము, బెజవాడ. } కార్యకర్త.
౨౯-౧౯౨౩

విజయవాడ: దిము నూహించ సాధ్యము గా

రాజప్రతినిధి పర్యటనము - తిరుచునాపల్లి

తిరుచునాపల్లి నెమ్రో రి:- రాజోవు డిక్టేటరుమానము న రా జ ప్ర తి ని ధి ఇ వ్వు ట కు వచ్చి న కృడు శ్రీ ౧౦ ము, తిరుచునాపల్లి కోయిల, సింహ దుర్గములకు జని, ద్వీపచదరు, ఈ కుర్గ నుండి పురమునంతనుదర్శించుచు, వీరు పట్టణమునకోలది గంటలు మూడు సేయించుచు. పురసేవావ్యవహార ప్రవేశ్యమున నిర్వహించుట కుందియందు పురపాలక సంఘమువారు రాజప్రతినిధికి స్వాగతప్రతిము సన్నితురు.

అహోబాదులో మాధుభాయి మిల్లు ఇంకను పనిపారంభించలేదు. ఇంకను మూసియేయున్నది.

సిహాయి, బాఠశాలలో గడియండున్న హాల్లోనున్న
రివాల్వరుకు (వేల్చి) హత్యయొక్క సెయింట్ లాల్ బ్యాండ్
నుండి ప్రాకారముల వైపు వంగి వచ్చియున్న నున్న
పద్ధతుల నిర్ణయము నాకును ఆరవది తొమ్మిది గా రివాల్వరు
లో నాకుని గాను పరచెను. సిహాయి ప్రాకారముల వద్దకు
జని రివాల్వరుతో నాకునాకు యొక్క సెన. ఈ సిహాయి
యింటివల, సెలవు లేదా హాల్ గా లేదని కారణముచే,
లాన్సు నాకును పదవిని డి లెగిండు దెనినా అప్పటినుండి
నాకు దుండేము కెండు సయిం దెలియుచున్నది. నిర్ణయము
అలాగే పుట్టిగిండు చున్నది. (అ) (మ)

శాశ్వతార్థమును ధ. వి. రామస్వామికాయకలుగారు పేర్కొనబడిన
మొదటి తమిళమున నుపన్యసించుచు బలపరచిరి. వి. వి. యన్.
అయ్యయ్య, డాక్టరు కాశ్యప్, దండేశాపి వీళ్ళే గారలు అనేక సవర
ణలు చేచ్చిరి గాని అన్నియు ఓకటోయిన. ఆసలు తిర్వనమే
అంగీకరింపబడెను అని అభ్యుక్తులు చెప్పినట్లుడు గాంధీయవారు
తలెత్తెను అను ధ్యానములు మిన్నుముట్ట సభలో సంతోషము
కలిగిరిగను.

అధ్యక్షుని ఉపసంహార కోపస్యానము

అధ్యక్షునకు కండనము లుద్ధించిన పిదప, అధ్యక్షులగు పోలీసుగారు యీ క్రిందివిధముగ సుపసంహారకోపస్యానమును గావించిరి:-

రామస్వామి నాయకగారు నన్ను సూర్య దక్షతో బల్లిన ఉదారవచనములకు కృతజ్ఞత చెప్పుచున్నాను. ఆయన పల్కిన పదాలు అతడు రాజగోపాలాచారి గారికి కర్తవ్యము నని నాయకగారు కి దెలియదు గాబోలును. ఇద్దరు అయినను సూర్య అట్లు చెప్పటకు ప్రత్యేకవారము గలదు. రాజగోపాలాచారిగారిని ప్రజా జీవితములో బొందిన ఉచ్చస్థితియే తరమివేటి. కాని నాయకులలో నాయకత్వమును ప్రజాజీవితములో పాల్గొన్నాడు, తిరుమనాపల్లిలో మున్సిఫరేసారి సభ జరిగిన నాటినుండి యాన, నామహిత కార్యచరణయందు ముగ్ధులైనటులను సంస్కరించుచున్నట్లును దెలిసికొంటి. అప్పుడే హామీ రాయచోట రాజగోపాలాచారిగారు సభ్యులుగా జిబ్రాల్టరు వరకు వెడలి మహాసంగ్రామమునకు ముగిసిన లా యిదు బార్ల ప్రభుత్వమువారు రావలదని ఉత్తరవు జేయుటవలన తిరిగి వచ్చితిని నేను తిరిగివచ్చి సమయమున కంజీవరమునందు మహాసభ జరుగుచుండెను. అందు బెసాంటుగారు 1917 మహాసభను పిదప ప్రభుత్వమునకు గాంచెను. అసభవలన కొందరు మాత్రము ప్రభుత్వపక్షి నార్పించి ఘనత కల్గిరి. మరల క్రొత్త పరిస్థితులు కన్పెను. అసభ బెసాంటుగారి ఆందోళనలో బయటపడిన బాటియంతాంధ్రములకు తగిలిన స్పృహయు నుండినటుల సంస్కరణచట్టమునకొక తిరుగుబాటునా ద్దాయమును సమస్యకన్పెను ఈ దేశములో మాటాడు గానికొకటి మాటాడకపోయినది ఎన్నెన్నియో వాగానముల జేయుటవల్లను, ప్రజలలో నొకతనమునకును, భారత మంత్రికిని కుదిరిన ప్రతిపత్తిలను, బెసాంటుగారు, యీ దేశములను ఇంగ్లాండుకు యధ్యక్షులయ్యెను మృత్యువృత్తకుగ నహాయము జేయుచుని కొంటు భర్తమని తలంచెను. కొంచెము దూరదృష్టిగలవారు బెసాంటుగారు తప్పుబట్టిన పోవుచున్నటుల గనుగొనిరి. అందులకై వారు అమెరికా పోరాడ సమకట్టిరి. వారెట్టిరాజీనీ ఒడంబడిచెరి. ఈ పోరాడిన కారణం రాజగోపాలాచారి గారి కరుణ. నేను జిబ్రాల్టరు నుండి తిరిగివచ్చినపిదప బెసాంటుగారును నేను సురక్షితమునకు తిరుగు బెసాంటుగారి వంధియగుటలలో నొకరుగ నుండిని. కాని తిరుమనాపల్లి సభలో రాజగోపాలాచారి ప్రత్యక్షిగ నుండినపుడు గల్గిన అనుభవమువలన పిదప తండు సంవత్సరములను పోరాడి పోరాడి అయినతో సహా కారము జేసితిని. 1918 లో బెసాంటు మృగారితో మాత్రము ఒంటరి పోరాడితిమి. కాని సంవత్సరాల ముగిసిన అందరకును సమావేశమునకు గాంధీమహాత్ముడు సంప్రాప్త మాయెను. మహాత్ముడేమి చేసినదియు లోకమునకును దెలియెను. రాజగోపాలాచారి గారు విజయముని నడియు, అసభను వుండినదియో, ఆసభ కట్టజేయు చున్నదియు, చిత్తమర్దిగల రాజకీయకేంద్ర పరిణామ చున్నదియు, ఆసభ స్వరాజ్యోద్ధులయిన సాయము జేయుచున్నదియు, నష్టము జేయుచున్నదియు, నెట్టిసంజేషమును లేదు. గతవత్సరములో అయిన భారతపరిస్థితుల నిర్మాణమునకొక, కలవరమునకొకట్లు బాటుతో మిమ్ముల పరిశ్రమించుచున్నందులకు సంతోషములేదు. అసహాయోద్యమము విజయమునకొక అసభనుండెనా యని నేను విచారించి చిర్యంబడలపెట్టలేదు. కాని 1921 లో విజయోద్యమమునండి 1922 లో అంత కన్న నెక్కువగ నున్నటులు మాత్రము నిజము. అసహాయోద్యమముయొక్క భవిష్యత్తు యెట్లుండినను, దేశము గాంధీమహాత్మునివలె కొండవలె నిలగి నొకని నమ్మియుండుట భర్తమయ్యెను. అట్టి కొండ మీపువను దళుర రాజగోపాలాచారి గారే

అసహాయోద్యమమునకు మహాత్ములారాగో, దాక్షిణ్య కిలీబాగారో మరెయ్యో ఉత్తర దేశమునో నాయకులగు నుండవలయునని దేశము కొరవడులు నిజమే. ఇతే తమిళనాడు రాజగోపాలాచారిగారి నాయకత్వమున ప్రారంభించిన సంఘం మే లేకుండినయెడల ఈ విజేష్టిన నాయకులు, నాయకత్వము వహించి నడిపించుటకు నేమియు నుండవలెదని మిత్ర నాయకులు గూడ దెలియెను. (వినుడు, వినుడు)

ప్రస్తుతపరిస్థితులు

మనలను ప్రభుత్వమునకు పరిస్థితులగుర్తింపజేసినవి నకల్గలేదు. ఇయ్యది 1908లో దేశము నెదుర్కొనిన పరిస్థితివంటిది

అస్పృశ్యతా నివారణ

వల్లిపాడు ఆశ్రమములో ఆదిమాంధ్రులకు ఉచితముగా విద్య నేర్పుట

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము కమిటీ తరఫున 12వందల పాండు ఆదిమాంధ్రులకు, ముగ్గురు క్రైస్తవ ఆదిమాంధ్రులకు అరునెలలకాలము నెల్లూరుజిల్లా వల్లిపాడులో నన్ను కర్తాగ్రహారములో నేత, కడంగము, క్యరసాయములను నేర్పుటకునె నుగు పాండిభావలను నేర్పుటకును, నైతిక శిక్షణ నిచ్చుటకును ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము కమిటీ గారు ఈ నెల ౧౪ తేదీన తిర్నా నిండియున్నాడు ఈవిధ్యార్థులకు ఆశ్రమమునకు రాను పోను ప్రయాణపు ఖర్చులను నెల ౧౫ రు ౧౦/౦ వల్లిపాడివేరమున నిర్వహించెను. ఉచితముగా విద్యగలవలదును. వీరియి సంతకరణ జిల్లావారీగా తీసుకొనబడుదురు. శ్రీ మహాత్మా గాంధీగారి జన్మదినమున ౧౪ అక్టోబరు తేదీన విద్యార్థులకు శిక్షణ ప్రారంభించబడును. ౧౫ సంవత్సరములకు మైదెనటియు కొంతవరకు తెనుగు వ్రాసుట చదువుట నేర్పినట్టియు వారు వరఖాస్తులు పెట్టుకొనవలెను. ఈ శిక్షణకు అనంతరమే సంతకరణ పూర్తియగువరకు పాడుగించుటకును అనంతరము కలదని ఆశ్రమాధికారులు చెప్పియున్నారు. జిల్లా కార్యదర్శిగారి టిలవారును ఆదిమాంధ్రుల అభివృద్ధికోరకు కనిజేయుచున్న ఇతర సంఘముల వారును తగినవారిని విభారము చేయవలెనని కోరుచున్నాను దలచుటలు ఈ నెల ౨౦ వ తేదీనావున మాతాకార్యమునకు చేరవలెను.

అమృతేశ్వర కార్యకర్త రావు.

రాష్ట్రీయ కార్యదర్శి, బెజవాడ 5-8-28.

రంగూను విశ్వవిద్యాలయము

రంగూను సెప్టెంబరు 5:- దాక్షిణ్య యల్ దక్షిణాపు గారు విశ్వవిద్యాలయమున జియాలజీ భూగోళశాస్త్రముల పండితుడుగ నియమింపబడిరి. ఇందో బర్మాపెల్లోరిజము కంపెనీయం దీరదీవివరకు జియాలజిస్టుగ కనిజేసెను. నూతన విద్యాప్రణాళిక 1924 సం॥ నుండి అమలులోనికివచ్చెను. జియాలజీలో ఆంగ్లభరణియందు ప్రాక్టికలు బ్రెయినింగుకు ప్రాధాన్య మొసగబడును. ఇండియాలో జియాలజీకల ఇన్స్టిట్యూటునకు బర్మాయుం దోయునకాఖ నేర్పరచెదరు.

యొక కర్మావధిని వచ్చింది. అప్పుడు ప్రకటించినట్లును తిరుగుబాటును గుంధముగ లేన, దేశము సుకమాందోళనము గాదని నమ్మిన విధానమునే లాల్ బాబు తయారు, తిలకు మహారాజు దును అనుసరించుచుండిరి. ఆప్పుడు సుకమాందోళనమే జయమునకు. తర్ఫీలితముగ దేశము 10 సం॥ వైగానాగధములో పడిపోయెను. మిగిలినది గెల్చుచేత కార్యగర్హులను జెక్కిరించెయ్యెను బెసాంటుగారు భర్తవరక కనించిన 1917 కార్యగర్హుల అమెరికాకారణముచేతనే మిగిలిన నాయకులుగ కరిగింపబడిన. దేశ మమెను అతివాద సిద్ధాంతముల దెబ్బలుబడినీగినెను. అమెరికాస్వయంకమగ బడితిరస్కరింపబడిన. దేశముగ్రహం దోళనముతిరస్కరించినపిదప యీరసం బందుజేసినవనివలసినపుడు తమ లొంగుటల జేసినందులకు గర్హవరమవుతు. కానిసత్యాగ్రహమార్గము వలెనేమెరిసిందిరుటవలసినవలసిన మనకు స్వభావమునకు భయము మెనెన. మానవసామాన్యము ముఖముగ వినుచున్నాము. ఈమానవసాధారణస్వభావమును వీలు జేసికొని సుకమాందోళనలు మరల కార్యగర్హులు చుట్టడింప ప్రయత్నించుచున్నాడు.

ముఖ్య సారాంశము

ఈవిషయమునే దేశము ఢిల్లీలో నిర్ణయింపవలయును. దుర్బలముచేగాని విముచితగాని మిగుల ప్రమాదోళనమునకే ఆగిరించునెడల 1908-18 సం॥ స్వయంకమగ పడిన అగాధ మే మరల కరణ్యమును - అట్లునాక 1918 లో కనుగొనిన మార్గమును, 1919, 1920 లోని సత్యాగ్రహ, వాస్తవ్యరహిత అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతములను నశనరించునెడల మరల కార్యగర్హులు ముట్టడింపవచ్చును. మిగులదడు ఆత్మచరీత కేసికొని, సుకమాందోళనము జరిగినన్నావును, స్వాతంత్ర్య భావముతో నుండిమేమో ఆలోచించుకొన వలయును. ఈ ముఖ్యవిషయమే యీ సభజేసిన నిర్ణయమునకు మిమ్ములు, యీసభనున్న అభిం దించుచున్నాను. ఇందుకలగ నమిగిలినవాడున్నవలసినట్లు కొట్టు కొనుచున్నదియు భారతదేశమునకును విశేషముగా గలదు. (దీర్ఘ హర్షభవము)

పోర్టు సెంటుజార్జి గెజెటు

సెప్టెంబరు 4 మంగళవారము

పల్లెటూరు కాఖ

యాన్. రంగనాథగారు వి. సి. యన్. 1928 సెప్టెంబరు 1 నుండియు మూడు సంవత్సరములు సింహళములో ఎమి గ్రేవను ఏజెంటుగ నియమింపబడుటకు భారత ప్రభుత్వముకింద కనిజేయుటకు నియోగింపబడిరి.

ఆర్థిక కాఖ

అసిస్టెంటు కమిషనరు అల్పప్రభుత్వ రాష్ట్రమునామము గారు ప్రామాణ్య డిస్ట్రిబిట అసిస్టెంటు కమిషనరుగ మారబడిరి అల్పప్రభుత్వ విల్లియంబూటగు గాన కాకనాడ కుడిదిజను అసిస్టెంటు కమిషనరుగ మార్పబడిరి.

శాస్త్ర కాఖ

పొరాన్, డొరాన్ చిన్నాయిగారు కృష్ణజిల్లా బెజవాడలో బెంచి మేజిస్ట్రిటుగ నియమింపబడిరి.

విశాఖపట్నం జిల్లాలో డిప్టీ కలెక్టరుగ నున్న ముంబూడి భావంతుని ప్రగాడు ఇంగ్లీషులో సాహిత్యముదీసికొన అధికార మియబడిరి.

రెవిన్యూ కాఖ

రెవెన్యూ వెంటకన్య రావు నాయకుడుగారు కర్నూలు జె నరలుద్వారాటికి మార్పబడిరి.

అభివృద్ధి కాఖ

కే. టి. అచ్చయ్యగారు చీరల తరూరు జేయుకాఖ అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి డిల్లీము. జి. దియసాగారు కో యంబుత్తుల ఫారెస్టు కాలేజి డిస్ట్రిబిటగ నియమింపబడిరి.

సానిక వ్యవహారాల కాఖ

కుకున్దోట్ ధామల్ మాత్యుగారు (అల్పప్రభుత్వ పబ్లిక్ హెల్త్ డిప్టరు) మద్రాసు డిస్ట్రిక్టులోను ప్లానింగ్ డిప్టరులో డిప్టీగా నియమింపబడిరి.

రా. బి. టి. కందరబాబు నాయకుడుగారు మద్రాసు కార్పొరేషను 27 వ డివిజనుకు కాన్సిలరుగ నెన్నుకొనబడిరి. భోలోబో ముందోభాంజీశేత్రగారు, పార్వతీపురం తాలూకా బోర్డువారిచే విశాఖపట్నం జిల్లా బోర్డుసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

బలభద్రుని చనమాన్యవారాయణ కెట్టిగారు శ్రీ కామేశం మ్యునిసిపల కాన్సిలరుగ నెన్నుకొనబడిరి.

బుడంబాక సంధోజై సాహెబు బహదూరు మహబూబు సాహెబు బహదూరు, ఏ. శతగోపాలాచారి చౌదూరు డిప్టీ నా రాయణకాశ్రీగారలు కడప మ్యునిసిపల కాన్సిలరులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

నికోగి వెంటకన్య రావుగారు పెద్దాపురం మ్యునిసిపల కాన్సిలరుగ నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యా కాఖ

మహమ్మదు అబ్దుల్ అజీగారు మద్రాసు లా కాలేజి అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగ నియమింపబడిరి.

రెవెన్యూ జే. బి. సాలమగారు విశాఖపట్నం జిల్లా ఎడ్యుకేషను కాన్సిలు సభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కే. శరభారెడ్డిగారు కర్నూలు జిల్లా ఎడ్యుకేషను కాన్సిలు సభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడిరి.

వైద్య కాఖ

రావు సాహెబు శివరావు మంజునాథ బ్రాహ్మిగారు రాయపురం మెడికల్ స్కూలు అసిస్టెంటు సూపరింటెండెంటుగ నియమింపబడిరి.

సి. టి. వెల్లిమగారు కడప జిల్లా మెడికల్ ఆఫీసరుగ అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

జే. ఆర్. ప. శుభాకర్ అయ్యగారు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజీలో రిజిస్ట్రార్ మోటిమోని నియమింపబడిరి.

జి. భవానీ శివగారు గుంటూరు జిల్లా మ్యునిసిపల కాన్సిలుకింద పరిజేత నియోగింపబడిరి.

ఏ. సి. శేషచార్యగారు గుంటూరు కలెక్టు సాబు పాడ్ క్వార్టర్స్ అనునదిలో రిజిస్ట్రార్ మోటిమోని నియమింపబడిరి.

ఒక పార్సీ వేదాంత శాస్త్రజ్ఞుడు కార్యదర్శియగుటకు పూర్వా, సెప్టెంబరు 1:- వాషింగ్టను విశ్వవిద్యాలయమునకు అమెరికా సుపీంక్ట్ కలెక్టరు అగ్రహరించి, పార్సీలమరగురు గుని సాన్సిలు సభ్యులైనామెలను గూడగా రిగి (పూనా) వేదాంత శాస్త్రమున దాక్టరు అనుబట్టును పొగగి.

అవసర మహాసభ

ఫిల్లిలో జరుగు సభలవివరము

నాయకుల రాక

సెప్టెంబరు 9 వ తేదీ-మూలానా మహమ్మదాలీగారు

ఫిల్లి చేరెదరు

10వ తేదీ- అ. భా. కాం. సంఘాధ్యక్షుడు

కార్యదర్శి, టంగుటూరి ప్రకాశం గార్లు వచ్చెదరు.

11వ తేదీ- కాంగ్రెసు నాయకుల యిష్టాగోష్ఠి

సభ జరుగును. ఆసభలో ముఖ్యవిషయము పరిష్కరింపబడును.

12 వ తేదీ-అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్య

సభ జరుగును.

13 వ తేదీ-అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయి

సంఘసభ జరుగును.

14 వ తేదీ - అవసర మహాసభాధ్యక్షుడు

వచ్చును. అవసరమహాసభా విషయనిర్ణయసంఘ సమావేశము జరుగును

15 వ తేదీ - అఖిలభారత అవసరదేశీయ

మహాసభా సమావేశము జరుగును.

దేశభక్తుని ప్రయాణము

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడు దేశ

భక్తుని కొండా వేంకటప్పయ్యపంతులుగారు ఫిల్లికి వెళ్లుటకు గుంటూరునుండి రేపు 7వ తేదీ సాయంకాలమున బయలుదేరెదరు. 10 వ తేదీ సాయంకాలమునకు ఫిల్లి చేరెదరు. గుంటూరు స్వకీయవిలేజిరి తం తివార్లు)

మూలానా మహమ్మదాలీ గారు

లాహోరు మ్యూనిసిపలు సంఘమువారి స్వాగతము

మూలానా మహమ్మదాలీగారిని చెరసాలనుండి తనల్ని గాన వారికిసభ వారు స్వాగత మొనరుచున్నారు. అను తీర్మానము మ్యూనిసిపలు సంఘసభలో సామోదంప బడెనుగాని మహమ్మదాలీగారు లాహోరు వచ్చినపుడు వారికి మ్యూనిసిపలు సంఘమువారు సన్మానపత్రము నిత్యుకరె నను తీర్మాన ముమోదింపబడలేదు.

మూలానా హజరతు

మోహనీగారు

జేగముగారు మోహనీగారిని సందర్శించిరి

ఎరవాడ చెరసాలలోనున్న మూలానా హజరతు మోహనీగారిని సందర్శించుటకు అనుమతి కోసంగవలె నని జేగముగారి వక్తవము భోవట్టుగారు బొంబాయి దొరతనమునకు విజ్ఞప్తి వి పంపగా వారు తంతివార్ల ద్వారాఅనుమతి వొసంగిరి. జేగము గారు మూలానాగారిని సందర్శించిరి. బొంబాయి ప్రాజెక్టువారి ఉత్తరపు ప్రకారము జేగ విచారణ నిలువబడెను. అశేనుకు సంబంధించిన రికార్డు పంపవలె.ని జిల్లామేజిస్ట్రేటువ్రాసెను. రెండవముద్రాయమును వార్డులను బావినుమీదవదిరిరి.

అవసరయ విద్యార్థుల సభ

రాజమండ్రిలో 6-వ తేదీని జరిగినది

నిన్నను మహమ్మదాలీగారు 2 గంటలకు రాజమండ్రిలో దార్లకు నుబ్రహ్మణ్యంగారి గృహమున అవసరమహాసభను నవలంబించిన విద్యార్థులసభ సమక్షముల వేంకట సుబ్బారావు (అమలాపురం) గారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. ముందు జరుగవలసినవి ప్రచారముల పోషణము మున్నగువానిని గూర్చి చర్చించిరి. వారివారి అనుభవములను తెలిపిరి. విధానమును కీర్తించుటకు ఉపనంధుము జేర్పబడిరి. మరల జేదు సాయంకాలమున సభ భయము (తంతివార్లు.)

ఇంఘాము కన్యహత్య కేసు

ముద్దాయితుపాకిని సంపాదించినవిధము

పూనా సెప్టెంబరు 5:-2 వ మద్యము కరఫ్టుకరణము నందలి స్టాపునర్వెంటు ఇన్ స్పెక్టరు జె. ఎ. పి. యార్వతును అను వాతడు మే ఈసభ ఇంఘాము కన్యను హత్యయొనర్చెనను జేర మున విచారణ ఈదినమున జిల్లామేజిస్ట్రేటునెనుట తిరిగి ప్రారంభింపబడెను. చాలమంది యూరనియను స్త్రీ పులిషుము పోలెరి.

ఇంజనీయరింగుకలాలలో ప్రాధానము ఎడెబడుగారు విచారింపబడిరి. హత్యయొనర్చబడినతరువాత అతడేకమునకు కల్లి తి ననియమంచాయితీలో దాఖ్ తదనయనుదెలిపి, అప్పటిరంగమును, కల్లియనుఇంఘాముకన్యహత్యయొనర్చబడి కిందపడియున్నత్రతే కేసున కెదుటపన్న అద్యములోలోనిదేననియను తుపాకిగుండుచే నామెయొక్క మెదడు మొలకలికపచ్చి కొంత అద్యముమీద పడె ననియు నుడివెను. తరువాత లాన్సుస్ట్రేటు జి. డబ్ల్యు. జేకరు అను వాతడు విచారింపబడెను:- ముద్దా 17 వ తేదీన రాత్రి 9 గం 25 ని మి న ము ల కు ఆర్. ఎ. రై బ్ర రి లో కలసి కొం టి నీ. ము ద్దా యి త్ర ధ మ ము న త న న్నే హి తు దొకరు గన్పించెనామని అడిగెను. తరువాత ఒక రివాల్వరు గా వలెనయి మి కావలెననుంటి ననియు అడిగెను. వారివాల్వరు స్టాపులో నుండుటచే నాదదరెదని తెలిపిరి. తరువాత నాన్నే హితునివద్ద జోకతుపాకి యున్నట్లు బాడకముందగా ముద్దాయికి తెలిపిరి. ముద్దాయి కొంతకై గన్నులు గెండువద్దకు బని వివరముల తెలిపిరి. ముద్దాయి అతనివద్ద తుపాకిని దీసికొని రెండవద్వార మున వెల్లిపోయెను. అని అతడు నుడివెను. తరువాత గన్నులు గెంటు విచారింపబడెను. తాను తుపాకి జొసగితి ననియు, పులుగుల వేటాడుటకు జనుచుంటిని అతడు తెలిపెననియు కొద్దులోని తుపాకి తనదే ననియు నీరడు నుడివెను. ముద్దాయికి 10 కాండులకాట్టిలను బదులొసగితినియను తుపాకిగుండు తన వద్దలేపోవుటచే నొసగ లేదనియు కొద్దులోనిగుండు తనదిగావని నీరడు నుడివెను. తరువాత బొంబార్డు ఆర్. విల్సను అనువాత డు విచారింపబడెను. అగడ్త 17 వ తేదీనతాను నాన్ కమిషనుకు అఫీసరు ననియదానాదినమున గార్డుగా నుంటినియు నుడివెను. 17 తేదీరాత్రిముద్దాయికన్యకేసలోనిప్రాగ్ధాక్షిణములలాడుచు జోక బాలునిసగిరపాలా వేజువలెననికొంతకై కొంతకైనియుతిరిగి 10 X 45 నిమిషములకుపచ్చి ఏదియోచెప్పెనుగాని నానుసరిగా దినలేదని సాక్షి తెలిపెను. కొద్దువారు చూపిన కాగితము ముద్దాయివాసినదిగాదనియు ముద్దాయివాసినదానివై విల్సన్ ఆర్ అని యున్నదనియు మిగిలేపేరు ముద్దాయి దస్తూరిలో లేదని యునుడివెను. తరువాత స్ట్రేటు ఎఫ్. జి. హాంస్ అనువాతడు విచారింపబడెను. 17 వ తేదీన హాకి అడుమందగా ముద్దాయిని బాచితినియు ఆరాతి ముద్దాయికచ్చి తనను కన్యకానుండే వలసివదని కొంత వనియు సాక్షి అందు కంగీకరింకగ, ముద్దాయి చేత వక్రమువ్రాయించుకొని కన్యకానుంచుతినియు నుడివెను, ముద్దాయిదేనున్న 186.6-000ను, 5 కాండుల మందుగుండును ముద్దాయిసాక్షికిపెప్పగించెననియు, కొన్ని బాలులనుముద్దాయిచించివేసి దిగలో చిమ్మివే పెననియు మరునాడుదయమున ముద్దాయి పోలీసువారికి కళపంపబడెననియుతెలిపెను. తరువాత స్టాపునర్వెంటు జె. మాక్ అనువాతడు విచారింపబడెను.ముద్దాయినుండి మద్రాసునుండి తనకు బాలులు వచ్చెననియు, వా ని ని సో తి వారికి కళవదిలివనియు, ముద్దాయికొంతకైవే కొన్ని బాలులను రెయినికీ బాపితినియు తెలిపెను. తరువాత నిరువురు రైల్వేపోర్టర్లు విచారింపబడిరి. వారు ముద్దాయి రైన్ కిలును గుర్తుపట్టిరి. అంతటితో నీ దినమునకు విచారణ ముగిసెను.

సమాఖ్యసక సభ-అంగలూరు

శ్రీబాలసరస్వతి పుస్తకభాండాగారమున, మ-రా రాశ్రీ కిరిగేని కంకట్రామశ్యాగారి అధ్యక్షతక్రింద కీ. శ్రీ. కాటంరెడ్డి అదివారాంజురెడ్డిగారి యాకస్మిక, ఆకాలమరణ మునకు విచారమును తెలియచ్చుటకు జరిగిన సభలో నీక్రింది తీర్మానము లంగీకరింకబడెను. ఆంధ్రమునకును శ్రీబాలసరస్వతి పుస్తకభాండాగారమునకును, యత్వంకనహాయము జేసిన రెడ్డి గారి మరణమున కీసభవారు చింతింపబడ్డారు. 29-29 వ తేదీని శ్రీబాలసరస్వతి పుస్తకభాండాగారమును మూయుటకు తీర్మానింకబడెను. దుఃఖినుగ్నయెనుగ్న వారికుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని తెలుకంగలంచుటకు కార్యకర్తలొకరులెను, (ఒకవిధి)

కీ.శ్రీ. లగు యూ. బాలకృష్ణనాయురుగారు

వార్తాపత్రికాధికకులకు యూ. రి. కీ. యక అనువా మముతో కలిసిరులైయుండిన యూ. బాలకృష్ణ నాయురుగారు సెప్టెంబరు 1 వ తేదీని 52 వ యేట ఒట్టుసారెములో చనిపోయి రి. వీరు ఇంగ్లీషునందు మంచి విద్యాలనులు. ప్రిన్సిపల్ ను (క్రాస్ మెయిల్ న్యూయొండియా పత్రికలలో వనిజేసిరి. జన్మ స్థానమగుకలవరాలలో వీరికి దవానసంస్కారము జరిగెను.

ఒక అమెరికనువై మోస మొనర్చు నను ఆరోపణము

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 5:- స్వీత్సు అను సి. వి. డి. ఇకాస్పెక్టరు ఈ దినమున, రాజధాని వాల్తర మాజిస్ట్రేటు యెదుట దాఖరు హిస్టును అను వాతడు వరల్డు డ్రెగ్స్ కంపెనీ యందు రు 11255 ల మోసమొనర్చెనని జేరము నాలోపంపబడె ను. ముద్దాయి రు 80000 ల భరతమువైసెను, అంతమొత్తమున కే మరంగొక బావినును పుచ్చుకొని ముద్దాయి కదలిపెట్టబడెను. కేసు 18 వ తేదీన విచారింపబడును.

భారతవర్తక సంఘాధ్యక్షుడవది

బొంబాయి 5 సెప్టెం:- భారతవర్తక సంఘాధ్యక్షు డగు శర్. ఫజల్ రాయికిరీంబాయిగారు ఆనాలోగ్తముచే తనవక రాజీనామానొసగుటచే జేరదానువహోజీ థాకర్సే గారు ఎ కొనబడిరి.

సామ్రాజ్యపద్ధతమును బహిష్కరించుట

భారతవర్తక సంఘమువారు కన్యా కలిమ్యారమున కన న్ముతిని దెలుపుటకుగాను సామ్రాజ్యపద్ధతమును బహిష్కరింపరెననియు, ఈప్రకర్యమును జుర్రుకముగ సాగిండుటకు గాను బొంబాయి రాష్ట్రము తరపున జేర్పరులబడిన యువనం ఘమున కళితేజువలె నని తమ ప్రతినిధిని గోతును తీర్మాన ముల నొసర్పిరి.

విచిత్ర దయాగుణము హత్యిగా పరిణమించుట

ఉత్తర మలబారుజిల్లా కొత్తకల్లి అంసమునం దొక తియ్యవాడు తనయంటికినిచ్చుంటించి కామంచిన యిండునుండి పరుగెత్త యత్నించినాల్లిని అన్యకుమారుని కత్తికో పొడిచి తన్నుకూడ పొడుచుకొనెను. అన్యకుమారుడు తక్షణమే చని పోయెను. కల్లి అనుకత్తిలో చనిపోయెను. ముద్దాయిను కన్యలో నున్నాడు. తనసోదరుడు భార్యతో వేసగా కాపురము చేయుచు కల్లిని తిన్నగా చూడకపోవుటచే ఆమెనుస్థిని బాపి యాపెట్ స్వేచ్ఛయు కాంతియు నొడగుతున్నకై యామె నట్లుచేసిరి నని ముద్దాయి మేజిస్ట్రేటులో చెప్పెను.

అమృతాంజనంధిపోవారి

నుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

	రు.అ.
1. జీర్ణదసాయనము మూత్రము ఆజీర్ణమునకు	... 1-4
2. వజ్రగురీకలు ధాతుపుష్టికి	... 1-9
3. ఇద్దరవారి బర్వరములకు సీసా 1-8	... 0-12
4. అమృతాంజనము అన్నిసోత్పులకు	... 0-10
5. మూలకంకకు రైలము డబ్బి 1-8	... 0-12
6. తామరరైలము; తామర, తీటుకు	... 0-6
7. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-8	... 0-8
8. కలరా మూత్రము. వాంతిభేదులకు	... 0-8
9. వంకరూలవారి, వండ్లపోటుకు	...
10. కర్ణరూలవారి, చెవిపోటుకు	... 0-0
11. గడ్డికరైలము, గడ్డిచీడులకు డబ్బి 1-8	... 0-9
12. కనుకల్లకు రైలము, కిరిపగుళ్లకు	... 0-6
13. కేలకు మందు సీసా 1-8	... 0-4
14. కుప్పకు రైలము, డబ్బి 1-8	... 0-4
15. కంఠమార్లము, వండ్లతోముటకు	... 0-4
16. కుఖిభోగి మూత్రము	... 1-2
17. కుఖిభోగి రైలము, పుండ్లకు	... 1-0
18. కోమవారి వెండ్రుకలు ఊడుటకు	... 0-8
19. మోహినరైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	... 0-12
20. వెండిరేకుల పుస్తకము 1-8	రు. 1-0-000
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-8	... 0-8
22. గ్రహాణి మూత్రము డబ్బి 1-8	... 0-8
23. బాబాని మూత్రము, మలబద్ధము	... 0-8

అమృతాంజనము డిప్రొ, మేధరాము బొంబాయి.

స్థానిక వార్తలు

శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు:—రేపునాంకాలమున వీరు చెన్నపురినుండి డిల్లీ ఆవరణకు బయలుదేరెదరు.

సెనేటు సభ అధ్యక్షుడు:—నూతనముగ స్థాపిత బడిన సెనేటుసభ్యులకు నందుటకు ఆర్డర్లు నుండినవి. రామచంద్రరావుగారు (హోల్డర్ కీలు) వెలుపుచున్నారు.

సెనేటు సభ్యులు:—క్రమము జరుగనున్న సెనేటు సభ్యుల యధ్యక్షులందు ముఖ్యస్థానములు అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారును, అధ్యక్షులునుండరి తెలుపుచున్నారు.

ఇంజనీరులు బ్యాంకుమోసము:—ఈ సంవత్సరమున యిచ్చిపోలీసువారు కొలుము అను రెవెన్యూ కేసును అరెస్టు చేసినట్లు తెలియచున్నది. ఆయన యింకొకరును పొంది చేరినా నుండెను.

పరిశోధనలు:—ఈవారపు పోలీసులు జాగ్రత్తలుగా కిందటి ఏప్రిల్ లో జరిగిన ప్రైవేటులో ఎరి మెంటరీ, ఇంటర్మీడియట్ గాన పరిశోధనములను, గ్రూపు స్టడీ కేసు దివ్యమాలకు అర్హులగు విద్యార్థులపేర్లను ప్రచురింపబడినవి.

శ్రీ కృష్ణమందిర సభ:—చెన్నపురి వెద్దా యునిటేట పరదాడు తిలక్ పుట్టి 97 వ సంఖ్య గల శ్రీ కృష్ణమందిరమున 1928 వ సం. సెప్టెంబరు నెల 7 వ తేదీ కు క్రవారము సాయంత్రం 6 గంటలకు శ్రీమత్ గోపాలాచార్యులవారివలన, వేణుగానపథ (పిల్లంగు తిల్లి-పిల్లనగ్రామికచేరి) జరుగుచును.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు:—మొన్న ముగిసిన రోజు జరిగిన మద్రాసు కార్పొరేషను ఎన్నికలలో 22 వ డివిజను పి. రంగారావు చెట్టిగారికి 845 వోటులచుట్టుచేత గెలిచి ఎన్నికైనాడని, 29 వ డివిజనుకు రామోజి. జి. వెంకటకవిశామయ్యగారికి 256 వోట్లు చుట్టుచేత వీరు ఎన్నికైనాడని, ముఖ్యమంత్రిగారికి 165 వోట్లున్నట్లు.

మొసూరు గవర్నమెంటు సబ్బుకలశ్రమాలయము:—మొసూరుగవర్నమెంటు స్థాపించిన పరిశ్రమలందు సబ్బుకలశ్రమ జనుకలముగ పాగించియున్న సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఈ పరిశ్రమలను ప్రభుత్వమునకు మంచి ఆదాయము సమకూరు గల గుచ్చునది. అందు రాయగూరును సబ్బులు విశేషము కలుపుచు దీనితోనూ యాధునికమునకు తెలియచున్నది. ఇప్పుడు మా తావునకు వచ్చిన మంచిగంధము గులాబి, వందరు వల్లె మొదలగు కబ్బులన్నియును ప్రజలప్రాప్తమైనవగు దగియున్నవి.

పాక్లరు పాలకోడేటి వేంకట కృష్ణారావుగారి ట్రస్టి కేసు వై ద్వాలయము:—ట్రస్టి కేసు అందులకు కార్యదాసు, ట్రస్టి కేసులో నున్న మరి కరులనిమిత్తమున వై ద్యప్రొద్దు, 'సంగవిల్లింగ్' మొదలైన 75 కేసులలో పాక్లరు పి. వి. కృష్ణారావుగారు ఒక డిప్యూటీని స్థాపించిరి. నిరుపేదలగువారి కుదిరేముగ విశిష్టమైనవను, విద్యార్థులకగ్గర (విజి ట్రోగఫీసు) సలహానిమిత్తము ఫీజు తుప్పుకొనరు. ప్రతిదినము ఉదయము 8 నుండి 10 గంటలవరకును సాయంత్రము 5 నుండి 6 గంటలవరకును వైద్య విశిష్టను గోరువారు పోవచ్చును.

ఆంధ్ర సత్యాగ్రహ వీరులకు స్వాగతము:—నాగపురి జైలును బాటికలపాకగారకు సంక్షుధార్థము జైలుకు తెచ్చిన ఆంధ్రవీరులకెల్లన మనఃపూర్వక ముగింపు కను వెల్లడించుచు వారు విడుదలవారికి తిరిగి ఆంధ్రజేలమునకు తప్పించుకొనున పారికి ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము తరపున మౌనపూర్వకముగ స్వాగత మొసంగుచున్నాడని తెలిపినది. ఆయనవర కాశీనాథరావు 6-9-28 రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యకర్త.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము ఏలూరు

ఈనెల 2 వ తేదీ ఆదివారమునాడు జరిగిన కలంల సానిటరీ నాటకమునకు సర్ పిట్టి త్యాగరాజుగారిగారు, వాల్మీకి బుల్లారావు పా పాటుగాన, కర్ కూర్మా వెంకటరెడ్డిగారుగాన గాన స్వామిమూర్తి మూర్తి వేంకటసుబ్బారావుగారు, వారి సలహాదారు మున్నె ప్రముఖులు తలుపునవచ్చిరి. మొదట కలంలకు నాటకము ముగియగానే కొన్ని బహుమానములను వాల్మీకిబుల్లారావుగారు పొందెను. వీర్యులు కర్ వెంకటరెడ్డిగారుగాన మరొకరిని బహుమానముల పొందెను. శ్రీ సమాజమువారిని గౌరవించు విషయమున చాల కృషి కలిపిన నుండు ముగిసినట్లు శ్రీ శ్రీ. పి. వి. రామసుబ్బారెడ్డి విడుదల పాటి ముగియించి పంపెను. వాల్మీకి, వేంకటసుబ్బారావుగారు, మున్నె ప్రముఖులు వారి ప్రోత్సాహములన చంచల పోసంగిన ఆంధ్ర ప్రముఖులు అందుల కృతజ్ఞులకు పాటుగాన ప్రహరణకు శ్రీమత్ పి. సి. పార్థసారథిగారుగాన కలంలకు పోసంగెను.

కన్నడవరదల సహాయనిధి

ఈ నిధికి ధనమొసంగుటకై, ఎన్నివసపేర్లు రు ప్యాలెసునందు 'హార్టఫెసిహిల్స్' అనునాట కమును వెల్లించుదను ప్రభుదంపతుల యాదీమా న్యమున 7 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 6-15 గంటలకును రాత్రి 9-30 గంటలకును రెండు సార్లు బయోస్కోపునందు ప్రదర్శించెదరు. ఇందు లకు వచ్చిన ధనమంతయు కన్నడవరదల సహాయ మున కొనంగబడును.

కన్నడ వరదల సహాయనిధి: ఒకధర్మాత్ముని క్షోదార్థము:—బహుదూర గుడ్డలకర్తవలగు రమణలాల్ కేకలల్ వరఫో గారుమగుగూతలో నీటివరదలవలన నష్టపడి రని తెలిసి మద్రాసుకు బొంబాయినుండి ఆంధ్రుల వేదేనివచ్చిరి వారిని కే. సుబ్బరాజుగారు గారు కలిసికొనిగల్గి నష్టమునవెల్పి సహాయము కావలెననికొరగా 1200 జతల ఆహార్యదానము విజ్ఞాపించుటను 50 చీరలను కొనుక్కొని మంగుళూరు మె యిలలో కల్పిరి. రమణలాల్ గారు కన్నడవరదలలో నుండ బట్టు కొని కందిపెట్టి కందినిచ్చెను. బట్టునూ, ధాన్యమునూ కంది పెట్టుటకు 10 వేలరూపాయలు ఖర్చుపెట్టి యింకను యెక్కువ గూడ కావలసిన యాయాచిదధర్మాగ నన్నారు. వారు న్యాయముగ యీనష్టము గల్గిన తావులకు కల్పి చూచుచున్నారు.

పశ్చిమాంధ్ర దేశీయలసంఘము:—నిన్న సాయంత్రం 6-10 గంటలకు శ్రీ ప్రభుత్వకలసంఘమునందు ప్రాధాన్యము 1వ. ఈ రంగారావుగారి యధ్యక్షులకింద ప్రాధాన్యము పొంది గారు కలసియున్న కేరీయలసంఘ పాంథర్న రిక ప్రారంభోపన్యాసము పోసంగెను. మదరాసునందు నివసించెడి కలసియున్న కేరీయల తలుపున ఆసభకు హాజరైరి.

కడవమండల సంఘమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు తొలగించవలెనట్లు వినికిడి యొనడుగు, ఆయెర్నాటు సభిజేమి ముఖ్యై ఈసంఘమునకుమన నీ కేరీయలసంఘము పాంథర్న మనమునందు టి. రంగారావుగారి యధ్యక్షులకింద ఒకమహా సభ జరుగును.

కడవజిల్లా రద్దుజేయుట:—ప్రాధుటూ: తాలూకా బోర్డు ఆగస్టు 31 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు సమావేశ మై యీ కిందితీర్మానమును వాదించెను:—

కడవజిల్లా రద్దుజేయునూడన చాల ఆశ్చర్యకరము కనుగొని అందునకు చక్కని పరిపాలించుటకు ధంకముగల్గునయ్య యీబోర్డుకా రిక్తిపాతమునున్నాడు. సెప్టెంబరు 10, 11 తేదీలయందు గొక రెవిన్యూ సభ్యులకద్దకు వెళ్లు రామచంద్రులతో అధ్యక్షులగు ఆన్. లక్ష్మీవరదయ్యగారును టి. వేంకట సుబ్బారెడ్డిగారును, యం. పి. కూరారెడ్డిగారు కేరీయలసంఘాదేశిగ్యా నింతలవినది.

వాతావరణస్థితి 1928-సం. సెప్టెంబరు నెల 6 వ తేదీ గురువారము

Table with 6 columns: Location, Max Temp, Min Temp, Rainfall, Humidity, and Wind. Rows include locations like Gopalapuram, Rajahmundry, etc.

సర్పాదులు:—వికాఖపట్టణములో 0.81, అంగుళములు వానకురినెను. కాకినాడలో చివలకు వడలు. ముల్కలు ఒక మో ప్రకటన వచ్చి. కాకినాడలో వకల రాత్రి వేడిమి 82 డిగ్రీలు ఎక్కువ. బందరులో రాత్రివేడిమి 28 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—మల్కలు కొంచెము గాఢముగవచ్చి, కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువ. కడపలో ఎక్కువ. కడపలో పగటివేడిమి 4.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మల్కలు పలచననున్నవి మద్రాస్ లో ఆర్ద్రత తక్కువ ఇచట వడటివేడిమి 8.6 డిగ్రీలు ఎక్కువ నెల్లూరులో వడటి వేడిమి 5.4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రి వేడిమి 8.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వాన మల్కలు బలమగుచున్నవి. స్థానిక చివలకు వడలు చునే యుండవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. సామ్రామ్, వాతావరణ కాశ్రుజ్ఞుడు.

మోసమొనర్చిన ఒక యూరపియును అధికారి బొంబాయి, సెప్టెంబరు 5:- ఇదివరకు మొదలైనది కాకినాడను కన్నెను కాశ్రీ అను వరదల 1000 విలాసాల వస్తువుల వహించెనను నేరముక్తికింక పట్టుకొనబడి ఇచ్చటికి గొని రాబడెను. మద్రాసు రిమాండులో నుంచబడెను. మద్రాసు యిదివరకు పారిపోయె నను కారణముచే బామిన నిరాకరింపబడెను.

1923 సం. సెప్టెంబరు నెల 6 వ తేది

గురువారము

స్టూనీనాని: బ్రటిషు సామ్రాజ్యము

ఇంగ్లీషులో కాన్ఫరెన్సుకు జయలుదేరిక పూర్వము, స్టూనీనాని బ్రటిషు పక్షమున ప్రశంసించబడిరి. హిందూ దేశము సంఖ్యాబాహుళ్యము కలుగజేసికొన్న దనియు, న్యాయ స్వాతంత్ర్యముల విషయమై బ్రటిషు రాజ్యాంగ వేత్తలు తమ ఆదర్శములను హిందూ దేశమునకు వర్తింపజేయుట కై మిగుల కష్టపడుచున్నారనియు, స్టూనీనాని యుగ్గడించెను. న్యాయ స్వాతంత్ర్యము లనిన, స్టూనీనాని యుద్దేశ మేదయో తెలియదు. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులకు తా మవలంబించుచున్న పక్షములు న్యాయ స్వాతంత్ర్యముల కనుగుణమైనవే గాబోలు! లా, ఆర్డరుల పేరిట, హిందూ దేశమున తీవ్రస్పృహను లవలంబించబడుచున్నది. ప్రజల హక్కులు నిర్మూల మగుచున్నవి. సుప్రసిద్ధులును, నిష్కళంక చరిత్రులు నగు దేశ నాయకులు కారాగృహములకు గొంపోబడిరి. తుదికి, మితవాదులకు సైతము విసుగు పుట్టినది. సర్వోత్తర రాజ్యాధిపతివలన దప్పు, భారతీయుల యిక్కట్లులు దీరవని వీరు చాటుచున్నారు. హిందూ దేశమునం దవలంబించబడెడి పరిపాలనా పద్ధతులు స్టూనీనానికి రుచించినను, భారతీయులకు రుచించుట లేదు. న్యాయ స్వాతంత్ర్యముల విషయమై ఇంగ్లండులో వ్యాపించిన భావములు హిందూ దేశమునం దాచరిగలోనికి వచ్చుటలేదు. ప్రస్తుత పరిపాలనా భావము, బ్రటిషు ఆదర్శములకు అనుగుణముగ నడుచుచున్న దనట, సత్యదుఃఖము. దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల నేతరుల నయినను ఆంగ్లాద్రోక్తులకు ప్రతిఘటించుటయు సలుపుచుండెడి స్టూనీనానిగ రు హిందూ దేశములో నవలంబించబడెడి నిరంకుశ విధానమును మెచ్చుకొనుటలో వింత ఏదీయు లేదు. హిందూ దేశములో బ్రటిషు పక్షములకు విజయము గలుగని వీరాశించుచున్నారు. విజయము గలిగినను కలుగకున్నను, బ్రటిషు సామ్రాజ్యము స్వేచ్ఛకును స్వాతంత్ర్యమునకును పెట్టకొకటలే నుండు నను విషయమై ఎట్టి సంధియు మండజాలదని, స్టూనీనాని చెలుపుచున్నాడు.

ఇట్లు జలమారుకు వరమితిలేదు. గంభీరపదముల నుపయోగించుటలో స్టూనీనాని మొదలగు ఇంగ్లీషులెన్నఱు ఆ తేరినవారినుటకు సంధియము లేదు. స్వేచ్ఛ, స్వాతంత్ర్య మను పదములను తరుచుగ వాడుట సులభమే కాని యవి సామాన్య వ్యవహారములలో గనుపించవలెదు. స్వేచ్ఛ యనియు స్వాతంత్ర్య మనియు, పలుమరు పదనిలంబ మాత్రమున లాభ ముండదు. బ్రటిషు సామ్రాజ్యము తెల్లవారల స్వేచ్ఛకు స్వాతంత్ర్యమును కాపాడు ననుటలో అర్థము గలదు. అంతిము గాని, శ్వేతేతరుల స్వాతంత్ర్యమును గాని, స్వేచ్ఛ ను గాని అది కాపాడుట లేదని, ఇకపై తేటతెల్లమయినది. బ్రటిషు సామ్రాజ్యము తెల్ల సామ్రాజ్య మని చెప్ప

వచ్చును. సామ్రాజ్యము నందు హిందూ దేశమున కెట్టి స్థానము గనపించదు. తెల్లవారల కూడిగము జేయుటకే తదితరులు నిలిచియున్నట్లు, వారు భావించుచున్నట్లుల దోచును. ఈ భావము ప్రజల యున్న దని, మాండేటరీ విచారణసంఘమువారు గూడ ప్రచురించిరి. ఇట్టి భావమును వ్యాపించజేయుటకు ముఖ్యకారకు లయినవారిలో, స్టూనీనాని యుగ్గగణ్యుడు. భారతీయులను, ఇచ్చిక వర్గమున యనుపేర, దక్షిణాఫ్రికా నుండి ఇతడు తొలగివెచ్చుచున్నాడు. భారతీయులు స్వేచ్ఛ గ నెవరించుటకుగాని, భూమిని సంపాదించుటకుగాని, వర్తకము జేసికొనుటకుగాని, వీలు లేకుండ నిర్బంధముల నిడదు కల్పించియున్నాడు. ఇంగ్లీషుగారి, భారతీయులను ప్రత్యేకపు గూడములలో నుంచుట కితడు సంకల్పించియున్నాడు. కేయా తెల్లవారు చేయుచున్న దుండగముల కితడు ప్రోత్సాహ మొనరుచున్నాడు. ఇట్టి స్టూనీనాని, స్వేచ్ఛ యనియు స్వాతంత్ర్య మనియు కలవరించుచు, బ్రటిషు సామ్రాజ్యమును బట్టువలె పొగడినంత మాత్రమున, ఎవరును మోసపోజాలరు. కేనియా విషయమై జరిగిన నిర్ణయమునకు పిచ్చుట, బ్రటిషు సామ్రాజ్య మన గర్వపడవలసిన యవకాశ మేమూలను గనుపించదు. ఇట్టి సితిలో భారతీయులను పీడించిన స్టూనీనానితోపాటు, ఇంగ్లీషులో కాన్ఫరెన్సులో సర్ సఫూ గారు కూర్చుండట ఎంత యవమానకరమో యోచింపవచ్చును. ఇకపై డయినను, ఇంగ్లీషులో కాన్ఫరెన్సు నుండి సఫూగారు లేచినట్లైన బాగుండును. సఫూగారికిను తన పదవి నంటి పట్టుకొని యుండుట, వారి సంకుచిత భావములకు నిదర్శనము. భారతీయుల హక్కులు నిర్మూల మగుచున్నపుడు, ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుట ప్రభావముగాని, స్వల్పపాకర్యములకొరకు ప్రాకులాడుట గాదు. ఈసంగతినీ, శ్రీనివాసశాస్త్రి గారుగూడ వెల్లడిజేసిరి. స్టూనీనాని ఇంగ్లీషులో కాన్ఫరెన్సునందు జేరి బ్రటిషు సామ్రాజ్యమును గూర్చి వితిలేని పొగడ్ల జేసిన జేతురు గక. హిందూ దేశము మాత్రము వీరితో కలియజాలదు. భారతవర్షమునకు స్వరాజ్య మొసగి, భారతీయులకు సామ్రాజ్యములో సర్వస్థానము నొసంగనంత వరకు, బ్రటిషు సామ్రాజ్యము స్వేచ్ఛకును స్వాతంత్ర్యమునకును నిలయమనుసంగతి నిరాధారమగును. భారతీయు లవలంబించిన అసహాయ ద్వయము ప్రపంచమునకు సర్వమును చెలుపుచునే యున్నది. బ్రటిషు సామ్రాజ్యపు కళంకమును తొలగింపవలయు ననిన, ఇంగ్లీషులెన్నఱు తమదురాశను విడువవలయును. భారతీయ పౌరుల సమత్వము సంగీకరింపవలయును. కేనియెడల, సామ్రాజ్యపు భావి పరిణామము, అంధకారబుధురమై, అనర్థకర మగు నని ప్రజ్ఞ లూహించ గలరు.

వైద్యశాఖ: వ్యయమును తగ్గించుట

వైద్యశాఖయందు వ్యయము తగ్గించుట కెంతవరకు వీలుగలదో కనుగొనుట కొక విచారణ సంఘము నేర్పరచి యుండిరి. వారి రిపోర్టు ప్రచురింపబడినది. అధిక సంఖ్యాకుల రిపోర్టులో విద్య సూచనలు కొన్ని గొప్పట్లును. అంటవ్యాధులను నివారించుట కేమి, ఆరోగ్యమును కాపాడుట కేమి, బాధ్యతనంతను స్థానిక సంఘములే వహించుచున్నవి. విచారణసంఘమువారు క్రొత్త యేర్పాటును సూచించుచున్నారు. కలెక్టరుగారు అధ్యక్షులుగను, జిల్లామెడికల్ ఆఫీసరుగారును జిల్లా లూకా బోర్డు

ప్రెసిడెంట్లును మ్యూనిసిపలు వైద్యులుగారును సభ్యులుగను గల ఆరోగ్యపు బోర్డు నొకదానిని ఏర్పరుపవలయు ననియు, కలెక్టరుగారు ఆరోగ్యమునకు సంబంధించిన వ్యవహారములందు జోక్యము కలుగజేసికొనుచో, అభివృద్ధి చేశారు ననియు విచారణ సంఘమువారు నిరూపించుట వింతగ నున్నది. వీరి ఏర్పాటు అమలులోనికి వచ్చిన, స్థానిక సంఘముల స్వాతంత్ర్య మడుగంటును. స్థానిక సంఘముల పరిపాలనము, మరల కలెక్టరులవర మగును. ఇట్టి విద్య మగు ఏర్పాటును గావించుట, కెట్టి యవసరమును కనుపించదు. స్థానిక సంఘములు ఆరోగ్యమును కాపాడలేవని తెలుపుట కెట్టి యాధారము లేదు. విచారణసంఘములవలన ఉన్న గోడుగూడ బోవునని వెనుకటి యనుభవము చెలుపుచున్నది. వీరు వైద్యశాఖావ్యయమునందు పలువిధములగు తగ్గుదలలను సూచించిరి. వీరు చిన్న యుద్యోగుల జీతములను తగ్గించుటకు బూనుకొను చున్నను, సివిలు సర్జనుల జీతమును తగ్గింప బూనుకొనుట లేదు. గౌరవోద్యోగులను వైద్యశాఖయందు నియమింపవలె నని డాక్టరు నాయరుగారు వెనుక సూచించి యుండిరి. రాయపేట రాయపురము వైద్య శాలలలో, ఇట్టి యుద్యోగులను నియమింపగ, వారు తృప్తికరముగ బనిచేసిరి. కాని ప్రభుత్వము వారి కీకడతి రుచింపకబోవుటచే, వారు దానిని మానివైచిరి. విచారణసంఘము వారి యెదుట, మరల సిసంగతి యాల చులలోనికి వచ్చెను. గౌరవోద్యోగులు శాశ్వతోద్యోగుల స్థానము నాక్రమింపక, విడిగి పనిచేయవలయు నని, విచారణసంఘమువారు నిర్ణయించిరి. గౌరవోద్యోగుల అర్హతలను నిర్ణయించుటలో మాత్రము, విచారణసంఘమువారి న్యాయము ఫలిపిరి. ఇంగ్లండులోని బ్రటిషు మెడికలు కౌన్సులువారిచే గుర్తింపబడిన డిగ్రీ గలవారే, ఇందు కర్వలని నిర్ణయించుట భావ్యముగ లేదు. వైద్యవిద్యార్థుల జ్ఞేయమును వీ రెంతమాత్రము ఆలోచింప లేదని, నివేదికబట్టి గ్రహింపవచ్చును. వైద్యవిద్యార్థుల కిది వరకు, పోషణభృతి నొసగుచుండెడివారు. ఇకపై జీత తీసివేయబడినది. అందరు విద్యార్థులనండియును, జీతము దీసికొనబడుచున్నది. ఈ జీత మిదివరకే హెచ్చుగనున్నది. దీనినికను హెచ్చుజేయవలయునని, విచారణసంఘమువారు సిఫార్సు జేసిరి. జీతములను హెచ్చు జేసినందువలన, విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గదని, వీరి యుద్దేశము. జీతములను హెచ్చుజేసినందువలన మధ్యతరగతికి చెందినవారు ఇబ్బందుల పాలగుదు రని తెలుపబడినను, విచారణ సంఘమువారి యిబ్బందులను లెక్కపెట్టుట లేదు. వైద్యశాఖకు రాబడిని వృద్ధిజేయుటకై, విద్యార్థులను కష్టపెట్టుటకు విచారణసంఘమువారు యత్నించుట బట్టి, వీరి సూచనల కెట్టి విలువ గలదో యూహింపవచ్చును. జీతములను హెచ్చుజేసినందువలన, 40,000 రూపాయల రాబడి అధికముగ జేరునని, విచారణసంఘమువారు సంతోషించుచున్నారు. వీరి దూరదృష్టి నేమని కొనియాడగలము! విచారణసంఘమువారి సూచనలవలన మొత్తముమీద, 964,722 రూపాయల ఖర్చు కలసి వచ్చును. విచారణసంఘసభ్యులగు సర్ టి. జేకె కాచాద్రిలు గారు భిన్నాభిప్రాయమును ప్రకటించుచు, కలెక్టరులను ఆరోగ్యసంఘముల కధ్యక్షులుగ నియమించుట, అనర్థవాయక మని సూచించిరి. అధికారులకు స్థానిక పరిపాలనలో మరల జోక్యము నిచ్చుట దేశమును మరల వెనుకకు గొంపోవుట యగు నని వీరి తలంపు. స్థానిక సంఘాధ్యక్షుల పలుకుబడియు, వారి యుపయోగమును ఇందుమూలమున దగ్గిపో

పునః, దేశీకాచారిగారి యద్యత్తుము. మరయొక సభ్యులగు పి. సి. ఎలెక్షన్లనాయుడగారు, కొన్ని యువయోగకర్తములగు సూచనల గావించిరి. ప్రభుత్వవైద్యులయములకు సంబంధించిన యద్యోగలు, అట్టినుమతిలో ప్రైవేటుగ డబ్బు సంపాదించుకొనుట కవకాశమిచ్చుట అసంబద్ధముగ నున్నదనియు, ఇందువలన ప్రజల క్షేమమునకు నష్టము గలుగుచున్నదనియు, నాయుడగారు దెలిపిన సంగతులు సహేతుకములుగ నున్నవి. ఇవరలు హాస్పిటల్ లో ఎక్సురేజ్ ఖక్రింద ఎసులుకెనెడి ఫీజులో ప్రభుత్వమునకు 100-కి 4 వంతున మాత్రము మట్టుచుండగ, మెడికలు అఫీసులకు 96 వంతున మట్టుచుండగ, మిగుల అభిభావ్యముగ దొరుకును. వైద్యద్యోగులను ఒక్క భాషాభాగమునందే యంచవలెననియు, విశేషమారమునకు ఒడలయింపరాదనియు జేసిన సూచన యనుకూలముగ నుండను. ఇంపీరియల్ సర్వీసు ఉద్యోగులకు బదలు ప్రొఫెషియల్ సర్వీసు ఉద్యోగులను కేయింపవలయుననియు, జీతము గైకొనెడివారికి బదులు గౌరవోద్యోగులను నియమింపవలయుననియు, సివిలు అసిస్టెంటు సర్జనులకు బదులు సబ్ అసిస్టెంటు సర్జనులను నియమింపవలయుననియు, ప్రభుత్వవైద్యద్యోగులకు బదలు జిల్లా బోర్డులను మ్యూనిసిపలు సంఘములను స్థానికవైద్యద్యోగులను నియమింపవలయుననియు, గ్రామములలో ఆయుర్వేద యానాసి వైద్యులయములను జిల్లాబోర్డులు స్థాపింపవలయుననియు, గ్రామములలో వైద్యులు నివసించి క్రొత్త డిస్పెన్సరీలను స్థాపించుటల జిల్లాబోర్డులవారు హెచ్చరింపవలయుననియు, నాయుడగారు గావించిన సూచనలు చాల ముఖ్యము లయినవి. అందు ముఖ్యముగ ఆయుర్వేదవైద్య ప్రతిష్ఠాపనలను విరివిగ నెలకొల్పటవలన ప్రజాసామాన్యమునకు మిక్కిలి మగులాభము గలుగుటయ గక, వైద్యశాఖకు ఖర్చు గూడ తగ్గిపోవును. విచారణసంఘమువారి రిపోర్టుపై ఎట్టనూచనయు గావించరయిరి. ఆయుర్వేద వైద్యమును లోకము బోర్డులు ప్రోత్సహించి మార్గదర్శక మగుట లాభకరము.

ముసులోసిగారి బెదరింపు

ఇట్టి ప్రధానమంత్రి యగు ముసులోసి గారు ప్రపంచమునందను బెదరించుటకు సమకట్టిరి. కార్యుద్దీప్తము నాక్రమించి, ఇతడు గ్రీసును భయపెట్టుచున్నాడు. సప్తపరిహారమును త్వరలో చెల్లించనిచో, కార్యుద్దీప్తమును చాలకాల మాక్రమించు నుద్దేశము నిలిచు గనుక అతడు. గ్రీకులు ఇటాలియనుల శోలికిగాని, వారి ఆస్తి శోలికిగాని పోయిన, తాను ఇతిరప్రదేశములను గూడ నాక్రమించెదనని, ముసులోసిగారు భయపెట్టుచున్నారు. చిన్నచిన్నరాజ్యము లన్నిటికిని, ఇట్టి తన కేని జావనలయు సని తలచుచున్నాడు. ఇట్టి సామాన్య రాజ్యము గాదనియు గొప్ప రాజ్య మనియు, జూపుటకు వీరుద్దేశించిరి. అందుకు వీరికి మంచి యవకాశము చిక్కినది. ఇట్టి గ్రీసు తగాదాలవలన ముం దేమి మునుగనున్నదో తెలియదు. సర్వీయా ఆస్త్రియాల మధ్య నీటిరుసనే పెనుక కలహము ప్రారంభమయ్యెను. గోటిలో బోవుదానికి గొడ్డలి యువయోగింపబడెను. ఈ పోరాటము తుదికు ప్రపంచమునందను యుద్ధములోనికి దింపెను. ఈమారుగూడ బాల్కన్ లలోనే గందరగోళము ప్రారంభమయినది. చిన్న రాష్ట్రములకు బుద్ధిజ్ఞులకు ఆస్త్రియావలె ఇట్టి

యను బ్రయత్నించు చున్నది. వెనకటిపాశుల వలన, ఇట్టి దూరదృష్టి సలవకుచుకొనలేదు. కార్యుద్దీప్తమునాక్రమించక, ఇటాలియను నాకులు గుండ్రను క్రయోగించి, బీభత్సము గావించినవి. యుద్ధవిహ్వలము మొదటనే గనుక అతడు. నానారాష్ట్రసంఘము వారు, ఇట్టిగ్రీసు తగాదాను కరిగించుట బూనుకొనిరి. సహేతుక మగు సమాధానమున కంగీకరించుటకు, గ్రీసు నానారాష్ట్రసంఘమునకు దెలియజేసినది. చనిపోయిన ఇటాలియనుల కుటుంబములకు తగిన సప్తపరిహార మిచ్చుటకు, గ్రీకు క్రికేడియంగీకరించెను. 5 కోట్ల టైల నాణెములు స్వీస్సుబాంకులో నుంచి, ఎంతమొత్తమున నానారాష్ట్రసంఘమువారు నిర్ణయించిన అంతమొత్తము ఇచ్చుటకు, గ్రీసుక్రికేడియంగీకరించెను. కాని, ఇట్టి తన కట్టుదలను వదలు సని తోచదు. తన మరతులను విడుచు సని తోచదు. నానారాష్ట్రసంఘమునంగీకరించుటకు ఇట్టి పూనకొనట లేదు. నానారాష్ట్రసంఘమున కీతిగాదాను నిర్ణయించుటకు ప్రతికేదని, మసులోసిగారి యభిప్రాయము. ఒకవేళ నానారాష్ట్రసంఘము నిర్ణయించుటకు బూనుచో, ఈ సంఘపు సభ్యత్వమును ఇట్టి వదలుకొనునని, మసులోసిగారు భయపెట్టుచున్నారు. నానారాష్ట్రసంఘ మునన, పెద్దరాష్ట్రములకు తృణ ప్రాయముగ నున్నది. దానిపై సేజాతీయు లత్యము జూపుట లేదు. అమకు సంకీటముగ నున్న దని తలచి, క్రికేడియ నానారాష్ట్రసంఘము నుండి లేచిపోవుచో, సంఘము నిలిచియుండుటవలన నేమి క్రయోజన ముండును? ఇట్టిచూపిన మార్గమును ఇతిర దేశములు గూడ సవలంబించక మానవు. నానారాష్ట్రసంఘము నుండి లేచిపోవుటకు ముందు రెండుసంవత్సరముల నోటి సుండవలెనని, యభిప్రాయమును దెలుపుచున్నారు. కాని, నానారాష్ట్రసంఘమును ధిక్కరింప దలచిన ఇట్టి, యిట్టి నియమములను లెక్కజేయునా? ఇట్టి తప్పుదారిని ద్రొక్కుచో, మిగిలిన దేశములు ఇట్టిని దండించుటకు సంసిద్ధముగ నున్ననా? లేనిచో వట్టియటపులవలన నేమి క్రయోజనము? ప్రపంచములో న్యాయమునకు మారుగ బలమే రాజ్యము చేయుచున్నంతి వరకు, బలవంతుడు తన కనుకూలింపని సూక్రములను లెక్కపెట్టడు. ఇట్టి బాహుబలము నాధారము జేసికొనుచున్నది గాని, ఇతిరమార్గముల ద్రొక్కుట లేదు. ప్రాస్తు ఒకవంకను, ఇట్టి యొకవంకను యధారంభమునందు జర్జనీయవలంబించిన మార్గము నవలంబించుచున్నది. ప్రపంచ శాంతి నిలుచుటకు వీలుగలుగుట లేదు. భావిస్థితి ఎటులందునో యని, ప్రపంచ మాతృరముతో సరిక్షించుచుండును.

జర్మెండుపార్లమెంటు

ఇతిమపార్లమెంటుగు డెయిల్ ఈరానుసభ 10 వ తేదిన గూడుచున్నది. ప్రీస్టేటు ప్రభుత్వవత్తమునకు తరువార, రికల్లికనులే విశేషసంఖ్యలతో నెన్నుకొనబడిరి. ఈమారు రికల్లికనులు డెయిలులో జేరెదరా లేక పెనుకటివలెనే తమ స్థానమును ఖాళీగ నుంచెదరా యని వితర్కింపబడుచున్నది. రికల్లికనులు వెలువల నుండుటకు మారుగ డెయిలులో బ్రవేశించెద రని యొకవదంతి గలదు. అట్టి తిరి వీరు ప్రమాణము గైకొనవలసివచ్చును. కాని, డెయిలులో ప్రధానసమావేశమునకు వారు హాజరయినను ప్రమాణముమాత్రము జేయ రని, మరి యొకవదంతి వ్యాపించియున్నది. ఏమి జరుగునో

కొలదిదినములలో దెలియగలదు. డెయిలులో రికల్లికనులు ప్రవేశించుచో ప్రభుత్వమున కిబ్బంది గలుగవచ్చును. కర్నకులును, కార్మికులును, రికల్లికనులతో జేరుట కనకాశము గలదు. అట్టితిరి, వీరి సంఖ్య ప్రభుత్వవత్త సంఖ్యను ఖించిపోవును. ఏది ఎటులున్నను, ఐర్లెండులో ప్రబలిన పోరాటము లింతటితో సంతరించిన మేలుగ నుండును. అంతరికలవ ములవలన, నూతనముగ చేకూరిన స్వాతంత్ర్యమును, ఐరిషు ప్రజలనుభవించలేక, కరితపించుచున్నారు.

కడపమండలము నెత్తివైచుట

కడపమండలము నెత్తివైచు నుద్దేశము వెల్లడి యయిననాటి నుండియు, మండల ప్రజలలో నాగ్రహము ప్రబలినది. ప్రజలయొద్దేమును కనుగొనకుండ, ఇట్టికార్యమునకు గడంగుట, మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు ఏమాత్రము పాడిగాదు. కడప మండలప్రజలు తమ యభిప్రాయము బలముగ గనుకరుచుచున్నారు. జిల్లాలను పెద్దవిచేయుటవలన, పరిపాలనాసౌష్ఠవము చెడుటదప్ప ఇతిరలాభములు గనపించవు. ఇందువలన ఖర్చులో గలిగెడి తగ్గుదలయు నామమాత్రమే. ప్రజల యభిమతియు నీతరున నిరాకరించుట, ప్రస్తుత పండితసమయమున మరింత అనుచితము. కడపమండలమును రద్దుజేయు లిలంపును ప్రభుత్వమువారింతటితో విరమించుట మేలు. కేనియెడల, కడపమండలమునం దేమి, వెలువల నేమి, తీవ్రమగు నాందోళనము జరుగుట సహజము.

కనడావరదలు

దక్షిణ కనడాజిల్లాలో వరదలు గలిగించిన నష్టము అపారము. అన్ని మండలములవారును, ఇందలి ప్రజలకు తోడ్పడుట ధర్మము. ఇట్టి సహాయము జేయు తలంపుతో రేపటిదినము సాయంకాలమును రాత్రియు ఎల్ఫిన్ స్టన్ బయస్కాపు కంపెనీవారు, "హర్బు ఆఫ్ ది హిల్స్" అనునాట కమును ప్రదర్శించెదరు. మే రీఫిక్కుఫర్డు అను సుప్రసిద్ధ నటురాలు ప్రధానపాత్రను ధరించును గాన, ఈ ప్రదర్శన మెల్లరకు నానందము నొసగగలదు. వందలచే బాధితు లయినవారికి సహాయ మొనర్చుటకును, ప్రదర్శనమును వీక్షించి సంతసించుటకును లభించిన యవకాశమును వినియోగింప మద్రాసు పౌరులను గోరెదము.

ఇండియను బ్యాంకు:—ఆగష్టు 31 తో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు ఇ డివిజన్ బ్యాంకు కృతకరము లీకిందింప మగ నుండెను:—

ఆంధ్ర	
చెల్లించిన మూలధానము	12792000-0-0
రిజర్వుఫండు	600000-0-0
డిపాజిట్లు	6618526-10-11
బిల్లులు (ఇంకాంట్)	4064747-6-7
చిల్లరలు	185870-10-6
మొత్తము 9746844-14-0	
ఆస్తి	
అమ్మయిచ్చినది	782745-14-6
బ్యాంకింగ్ ఫండు	115661-10-0
రెడ్డిస్టాఫ్	44945-8-0
బిల్లులు (ఇంకాంట్) వలసినవి	1064747-8-7
చిల్లరలు	48277-4-2
నిల్వరొక్కం	1091867-0-10
మొత్తం 9746844-14-0	

విదేశ వార్తలు

ఆఫ్రికాదేశీయులు

పరిపాలనావిక్కులు

బండిలువాడుల తిరుగబాటుకు కారణము

జినివా, సెప్టెంబరు 1:—బండిలు వాడుల తిరుగబాటుకు ముఖ్య కారణము శ్వేతజాతియును, నల్లజాతియు, ఒండ్రులను నమ్మక పోవుటయే. ఇట్లు ఉభయమును ఒకరి నొకరిని విశ్వసించక పోవుటచే ఇదివరలో నెరుతి ఆఫ్రికాదేశములో బండిలు వర్తకములేగలవడిరి. ఇచట దేశీయులు, శ్వేతజాతియులకు పనిచేయుటకే బుట్టిరని కొందఱు విద్యాధికులు గూడ తెలియజేసిరి. ఈ విషయమై దేశీయుల సాక్ష్యమును దీసికొనుటకు విచారణ సంఘమువారికి ఐదించు పోవుటచే దేశీయులను అణచుటలో అతిశయ్యముతో ప్రకటించిరి లేనది చెప్పటకు వీలులేదని విచారణసంఘమువారు ముగించుచున్నారు. బాలిశమిది ఒడంబడిక ప్రకార మిప్పుడు దేశీయులు లాభములే శ్వేతజాతియుల లాభములకంటె ఎక్కువక బాడెడు చున్నది. కాని స్వల్పసంఖ్యాకులకు శ్వేతజాతియుల లాభములే కాపాడుటకు నెరుతి ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు తమ అధికారమును వినియోగించుచున్నారు.

భారతదేశము-దక్షిణఆఫ్రికా యూనియను సుహృద్భావము

లండన్, సెప్టెంబరు 1:—కేపు 'ప్రెస్సు' కత్రిక దాక్టరు గారు చట్టమునుగూర్చియు, కెన్యా లీక్చూరును గురించి ఇటీవల జరిగిన వారతాళమును గూర్చియు ఇట్లు వ్యాఖ్యానము చేయుచున్నది. తుదకు భారతీయులు బుద్ధిగ్రస్త చెదరుగాక. ఇక్కడ వారతాళమును గూర్చి చట్టమును అవిశేషముగ అంగీకరించిన ముందైన వివేకముతో గ్రస్త చెదరుగాక. భారతీయులకును, దక్షిణఆఫ్రికావాసులకును ఇద్దరికిని లాభారముగ నుండునట్లు అసియానుకూల సెల్లు పరిష్కారము చేయవలసివచ్చును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు యూనియను ప్రభుత్వము వారికి ఆలోచించి చేయవలెనని భారతీయులు తమ పాలకులతో శ్వేతజాతియులకు ఏమిరు జూచుచున్నారను. ఇది ఎన్నడు తలపించుకొని ఎవరు చూచుచున్నారను. ఉభయయును ఇష్టపడినచో కృతకరమును చక్కబరచుటకు త్రోవ కనిపించును. నిజమార్గమును దొక్కిన సాధించలేని కార్యముండదు. భారతీయులు దక్షిణఆఫ్రికాలో మాకున్న చిక్కులను కష్టములను తెలిసికొనవలెను. శ్రమి కారములేక దక్షిణఆఫ్రికావారికిబుద్ధిగ్రస్తమనరి కలందుటయు అట్లుచేయుటకు ఇప్పుడు పూనుకొన్న మార్గమును భారతీయులకుపదకరములే. ఈ మోకేబుద్ధిగలవలె తమకు సమాప్తతతిత్వ సంపాదించగల మని భారతీయులు ఈ శ్రమి కారకాసమును తలచెట్టిరి. అటులు కాననమును అరులులోబెట్టెనేని భారతీయులకే ముప్పుగాని మాకు భయము లేదనుచున్నది.

బరోడా రాకొమారుడు

బయోనింగరావుగారి అంత్యక్రియలు ప్యారిసులో హిందూసాంప్రదాయము ననుసరించి చేయబడినది. దహనానంతరమున అస్త్రీలను ప్రాగుజేసి వికసాత్రలో బెట్టి బ్రాగ్రిక జేసిరి. కొన్నివారములలో బరోడాను పంపెదరు. అచట ఆపరకర్మలన్నియు జరుగవలెను. దహనమున భగవద్దీక్షనుండి కొన్ని వ్యోకములను పరిచిరి.

మార్కు ధర

శాసన 1 కి 58500000 మార్కుల సమానము.

అమెరిక గనులలో సమ్మెకట్టు

న్యూయార్కులో అధికారిక 1 దేదీని గనులపనికాండు చాలమంది సమ్మెకట్టిరి.

ప్రభుత్వమువారు రాజకారములను జరుపుచున్నను రాజీవదరలేదు. 158000 మంది పంచేయక సమ్మెకట్టిరి.

మిత్రమండలి యుద్ధనాక లన్నియు స్థిరమై శుభముండి మరలిపోయినవి.

వివిధ విషయములు

సెప్టెంబరు, 2:—కొత్తదేయిలు పార్లమెంటుసభ 9 తేదీన సమావేశమగును.

ప్రభుత్వ సభ్యులు	68
రిపబ్లికనులు	44
ఇండిపెండెంటులు	16
కార్మికులు	15
రైతులు	15

ఈ విషయము చాలసమయము ప్రభుత్వమువారు ఎన్నికలు జరుగుదులలో చొరబడి దాడిసంబుట, ఎన్నికలయందు పోటీయము కలుగజేసికొను ఏజెంటుల నరస్తుచేయుట ప్రభుత్వ తర ఎన్నిక సభల నైఫిరంగులను కాల్పుట, చాలగ్రహ్యమని రిపబ్లికను "సికాకే" వారపత్రిక వాకొనుచున్నది.

రిపబ్లికనులు ఒకవంక రైట్జిగారి ఎన్నికకు సంతోషించుచుండ నైనుటకు వారినై కుపాతులను గాల్పిరి. ఇద్దరిని పోరాటము కలిగెను. ఇతరపక్షములలోను చాలమంది చనిపోయిరి.

తిరువితలో ప్రీవీటునైపుమును వారిలో అడ్డుకొనిరి కాని అపాయము జరుగలేదు. రిపబ్లికనులు కార్మికులు చేసిన ప్రభుత్వమునకు అడ్డునుండురు.

రిపబ్లికనుల అరెస్టు

ప్యాంత్ ఎయికెగారు ఎన్నికలందు విజయముగాంచి నందులకు ఉత్సవము జేయుచుండ ప్రీవీటుసేనలు వందలలో 55 గురు రిపబ్లికనులను అరెస్టుజేసెను.

ఈ రిపబ్లికనులందఱును రిపబ్లికను పక్షమును బలకరము వారే వీరినందరిని నైనుటందు వారేకులందుంచి నైనుటలు భవనములో ప్రవేశించుటకునుండు కుపాతులు గాల్పించెను ఆ విధి కేసుయగునన్న ఒక ఇంటికీటికిందా ఒక కుపాతిగుండును దూకుటపోయెను.

బ్రిటిషు తపాలకచేరి

కాన్సాంటిన్ పోలీసులో నున్న బ్రిటిషు పోస్టాఫీసును, కరెపాల కచేరి—29 తేదీన మూసివేసెదరు. తదనంతరము కురుమకై పాలకచేరివారు గ్రేటుబ్రిటను, ఈజిప్టు, పల్లవులును నుండి ఉత్తరముల నందుకొనెదరు.

తంగనీయకా దిగుమతులు

జినివా, సెప్టెంబరు 1:—తంగనీయకా ప్రజల లండనును కృతసాయముచే జీవించుచారు. అట్టిరి ఇండియా నుండి మెక్కుకొన్న చిత్తమును నిల దిశచుతి చేసికొనవలసి కచ్చెసో 'వర్మ'నెంటు మ్యాండేలు, కమిషనర వారి తంగనీయకా విషయమును గూర్చి బాలిశమితి సభవారికి వివేదించుచు తెలియ గొరిరి తంగనీయకాలో బ్రిటిషుపాదు లగు భారతీయులెందరున్నారో కృతక సంస్థానములకు సంబంధించిన ప్రజలెందరున్నారో తెలియజేయవలెననిరి.

మెసపోటేమియానుండి మెయిలు 8000 ఉత్తరములను గురువారమునాడు గొంపోయి వారము రోజులలో లండను జేరును.

మెసపోటేమియాలో కలరా

బ్రసాలో 105, ఆబుదాలో 48 గురు, మహ్మరాలో ఇద్దరుకు ఆగ్ను 22 తేదీనుండి కలరాజే చనిపోయిరి. బాగ్దాదులో మరల చనిపోయినట్లు తెలియలేదు.

జనరలు హరింగ్ కౌగారు కాన్స్టాంటినోపొలునుండిపోవుచు, షిలికా ప్రచారకులకు వీడ్పొలుపు నొసగి తుర్కీ విశ్వర్యముతో కులతూగుగాక యనిరి.

జర్మనీ ఆర్థికపరిస్థితులు

ఎరుకులను పోకిలింతుట మానవలెననియు మార్కు ధర బాగుకలుటకు మిత్రములపద్ధతులు అవకరించును గాని ఆర్థికవిధానము లాభములేదనియు బంగారు, నోట్లను, బారిచేయు బ్యాంకులను ఏర్పరిచిన బాగుండుననియు జర్మను ఆర్థికమంత్రి తెలియజేసెను.

డాక్టరు క్యూనో గారు

హంబర్గు అమెరికా పోగయోడ కాళి కథ్యులుగ యునియటెరిరి.

బవేరియాలో కెయిజరుపతాకమును

విరాజిల్లు చేయుట

లండన్, సెప్టెంబరు 3:—400,000 మంది పూర్వకాలపురుషులతో న్యూరెంబర్గులో కడలింబి రిపబ్లిక పతాకమును తీసి వేసి కయిలరు పతాకమును విరాజిల్లు జేసి 2నియు న్యూరెంబర్గు పట్టణమునంతను ఆక్రమించుకొని తమస్వాధీనములో నుంచుకొని రినియు చికాగోలో నున్న బ్రిట్యూను వత్రిక తెలుపుచున్నది. ఇంతవర కేసంగతి భావజడలేదు.

వర్షియా వ్యవహారములు

ఇంతవరకు వెనిషియా ప్రభుత్వమువారు యునైటెడ్డు స్టేటులలో అశ్శను సంపాదించలేదు.

రషియా వస్తుప్రదస్యమును జరుగునపుడే వెనిషియా వస్తుప్రదస్యముగూడ సేవారములో జరుగును.

ఎంజెలు శేపులో ఇంకోక జగ్గును పోగయోడ మోటారు నైక్లతోను గాజుసామానుతోను దిగినది. ఇంతకు వెండు పోగయోడలు దిగిచున్నవి.

ప్రి మల్ ప్రేవ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ వారు

ఇటలీవారి దారుణకృత్యములను ఖండించిరి. సామాజ్య కాంక్ష హోంజంజాలెత్తును వదిలి యునైటింగ్ లిని కాధించుచున్నదనిరి.

జపానులో భూకంఠముచే గల్గిన ఘోరసంక్షోభమునకు సభవారు సానుభూతిని జూపిరి.

నానాజాతి సమితి

నాల్గవ సభా ప్రారంభము

జపానుపట్ల సానుభూతి

జినివా, సెప్టెంబరు 4:—నానాజాతి సమితివారి వార్తల సభ ప్రారంభమాయెను. సభవారు జపాను పట్ల సానుభూతిని తెలియజిల్లిరి.

నవ్వుపరిహారములు

నవ్వుపరిహారములు ఎంత కాలమైతే అంతర్రాతియసంబంధములకు చిక్కులను కలిగించునో అంతవఱకు బాలిశమితివారి పని చాల మితముగనుండును. నానాజాతిసమితి సాక్షులు అడ్డంకిన గమ్యస్థానమును సమితివారు గ్రేటుగా చేయవచ్చునని సభాభ్యుతులనిరి. సభాభ్యుతులుగ డాక్టరు డిలాటారంటి క్యూనోగారి నెన్నుకొనిరి.

భారతదేశములో వాయువార్తా ప్రచారము

ను నెలకొల్పు విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పేక్ష జేయుచున్నారు. నలుగురిలో బాలు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిపుడే నిశ్చయించుకొన వచ్చునో అనల భక్తు ఎక్కువగును. పనిముట్లు ఖరీదు పెరిగిపోవును. ఇండియాలో వాయువార్తా ప్రచారమును నెలకొల్పు విషయమై ఇండియా కార్యాలయమువారికి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వదిలిబెట్టిరి.

ఈలోపుగ బొంబాయిలో ఇండోరోడియా తెలిగ్రాపు కంపెనీయుకటి రిజిస్టరు చేయబడినది

ఇందులో ప్రముఖులు భారతీ యశ్వకవరముల డైరక్టురుగజేరిరి. భారతీయ రక్తప్రముఖులు పెట్టుబడిగూడ చాలవరకు భారతీయుల సామ్యే. (ప్రీవీటు మెక)

ఆఫ్రికాలో

ఒకబాటుడు 15 ఏండ్లు ప్రాయముగలవాడు అతిమృత వ్యాధిచే బాధపడుచుండెను. లండనుకు వైద్యునికేర్తుకు వచ్చెను. వైద్యులయములో చేరునపుడు ఏ నిమిషమందు చనిపోవునో అన్నట్లుండెను. కాని 'వెక్సులికే'ను ప్రయోగించిన అయిదు రోజులకు ఎథాప్రకారము సంపూర్ణ ఆరోగ్యమును సంపాదించి హాయిగ నున్నాడు.

నవ్వుపరిహారములు

లండన్, సెప్టెంబరు 4:—నవ్వుపరిహారములనుగూర్చి కొద్ది రోజులలో కొన్ని ఏర్పాటులను జర్మనులు మిత్రమండలికి తెలియజేసెద రినియు ఈ విషయమై ప్రీవీటుగారు నిజమార్గము నరంబించిరినియు బైకెక్కుత్రికలు తెలుపుచున్నవి. ప్యారిసులో రాచకేయ శత్రువా రందఱును జర్మను ఛాన్సిలరు యుపన్యాసముతో ఉప్పొంగుచున్నార. జర్మనులు లొంగుబాటుకు వచ్చుచున్నారనియు సాత్వికనిరోధము త్వరలో అంత్యమొందుననియు దీనితో మిత్రమండలి అందఱును కలిసి పనిచేయుటకు ఏర్పడుచున్నది. పరిష్కారమునకు నాగురు మార్గమేర్పడవచ్చును.

జనాభా గణాంకము

నగరము లన్నియు భౌగోళిక మగుట

కోటకొలదిసాత్తు నాశన మగుట

ఘోర విషాదము

ప్రభుత్వ కర్తవ్యము

లండన్, సెప్టెంబరు 2:—టోక్యోనుండి వచ్చిన ప్రత్యక్షముగా తెలియజేయుచున్నది భూకంపముచేతన అగ్నివ్యాలు చేతను టోక్యో, యోకోహమా పట్టణములు పూర్తిగా నాశనమైనవనీ ఈతంతివార్తలన తెలియుచున్నది. ఈరెండునగరములందు పోయినజనసంఖ్య వేలమైబడినది. ప్రస్తుతము ఎంతమంది పోయినది అంచనా వేయుటకు ఏమిలేదు. కోట్లకొలది ఆస్తి పోయినది. నాశనమైన అగ్నినగరములందును నైనికాశనము అను అలానే యున్నది. టోక్యోలో మాత్రము అల్లరులు లేక అంతయు శుక్రముగానే యున్నది. సహాయము అత్యవసరము.

500000 మంది టోక్యోలో చనిపోవుట

కాకా, సెప్టెంబరు 4:—భూకంపము, అగ్నిప్రమాదముచే టోక్యోలో 500000 మంది చనిపోయినట్లు పోలీసువారి ంవశాసనముచున్నది.

యోకోహమాలో మృతుల సంఖ్య

టోక్యో, సెప్టెంబరు 4:—యోకోహమాలో 40,000 మంది మాత్రమే మిగిలియున్నారు తక్కినవారందరూ చనిపోయినట్లు వాటి యనుచున్నది. లేదా తక్కినవారు ప్రాణ సురక్షార్థము ఎక్కడికైన పోయియుండవచ్చు.

అమెరికనుల సహాయము

నిక్సన్ రోజున అమెరికా ప్రభుత్వమువారు వైద్యులను ఆహారపదార్థములను జపానీయుల నిమిత్తము ఆరు పాకయోదలలో బంపిరి. వారు యోకోహమాకు నిష్పాదించుట బయటపడినది.

వ్యాధిగ్రస్తుల చనిపోవుట

టోక్యోలో విశ్వవిద్యాలయపు వైద్యులయములో మృత్యుగోకుల భూకంపముచే 700 మంది చనిపోయినట్లు క్యాక్ ప్రాంసిస్కో వార్తలు తెలుపుచున్నవి.

టోక్యో అగ్నిప్రమాద వృత్తాంతము

ఒసాకా, సెప్టెంబరు 4:—గాలిగొట్టములను భూకంపము బ్రదలగొట్టుటచే అంటుకొని నాలుగుమాటల అగ్నివ్యాలు వ్యాపించెను. నగరమంతయు మంటలుచే నరకప్రాంతముగ నుండెను. ఇండ్లకింద కూలిపోయినవారికి సహాయము చేయుటకు గూడ ఏమిలేకపోగ చుట్టపేసెను. దీనికితోడు వాయుచేపుడు తోడ్పడుటచే నగరమంతయు అగ్నివ్యాలులే నిప్పును చల్లార్యవారు ఏమియు చేయలేకపోయిరి. 24 గంటలు అగ్నివ్యాలు నిరంతరముగ ప్రజ్వలిల్లి నవి. ఎవరైన చల్లార్చ లేకపోయిరి, శాంతిరకైనవీధుల పైనుండు ఇండ్లను పడద్రోసి నిప్పును చల్లార్చిరి.

టోక్యోలో 5000000000 కష్టము

గల్గెననియు మరల నగరమును నిర్మించుటకు రెండుసంవత్సరములు పట్టు సనుచున్నార.

విశ్వాసు—ఇట్లు

టోక్యో 5000000 బుష్మెలు విశ్వము తగులబడినది.

యోకోహమా

ఈ 90000 విలువగల పట్టుసరకు పోయినది. కాని పోయినది.

అగ్నివ్యాధి కార్యలే తాము నడంతుకొని బ్రతుకుటకు పాపము కొందరు స్త్రీలు పిల్లలు ఆసాకుసాతోటలో నున్న నీళ్లలో తుమిరి. వీరు చనిపోయిరి.

ఇసుకవారు లన్నియు పోయినవి. టోక్యో కోలు ఇసుక దారిమీదనున్న కంటెనెలన్నియు నాశనమైనవి. స్త్రీమనులు కరకు రావస్త్రీలి అయినవి. రైల్వేస్టేషన్లు బ్రదలై నవి. మరల వీటిని కాగుజేయుటకు రెండు నెలలు పట్టును.

యోకోహమా భౌగోళిక మగుట

యోకోహమాలో నరకప్రాంతముగ నున్నది. ఎక్కడ జూచినను అరాచకమే. దిక్కులేకన్నది. నానాగోలగ నున్న యది. సానికాధికారులకు వసతికొలు లొంగుటలేదు. ఏమియు చేయలేకున్నారు. నగర మంతయు భౌగోళికమైనది. వీధుల మీదయు కష్టములతో నిండ్లపోయినవి.

ప్రధానమంత్రిని ముట్టడించుట

టోక్యో, సెప్టెంబరు 4:—ప్రధానామాత్యుని ఎవరో జంప యత్నించినదియు కాని చంపినట్లు దుబావుగాలేదనియు తెలియుచున్నది. 'నేపాలుకల్లు'లో ముట్టడించి రనియు దగ్గిర నున్నవారు తప్పించుటచే పారితులగురి తప్పిపోయిన దను చున్నారు.

జపాన్ యువరాజు ఉదారవిరాళియు

ప్రజలబాధను మాన్పుటకు సహాయార్థము యువరాజు 1000,000,000 (ఎన్ను) జపాను నాణెములను విరాళ మొసగిరి. రాజవంశము

చాల మందికి గాయములు తగిలినవనియు, చాల మంది చనిపోయినదియు తెలియుచున్నది. పిమిటిజుడురాకామారుడు పోయె ననుచున్నారు.

కోలులోనున్న విదేశీయులు కొన్ని గంటలలో 50000 ఎన్నుల నాణెములను సహాయార్థము వసూలు చేసిరి.

పురాతన గోపురము

ఒకటి చెక్కుచదరకుండెను. క్రొత్త గట్టిన భవనము లన్నియు కూలిపోయినవి.

బ్రిటిషువారి సహాయము

జపాను ప్రభుత్వమువారికి కావలసిన సహాయము వంతను చేయవలెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషు నావాధికారుల కు త్రవవేసిరి.

భూకంపము

అతిభయంకరముగ పట్టణమువంతను కదిల్చి ఊపి వదలి బ్రెట్టెననియు దడదడలాడించెననియు వైమానికవర్తమువారు వి మాసికొండి తెలుపుచున్నా. కరిరాత్రి 10 గంటలకు అతి భయంకరముగ నుండెననియు ఉదయం 8నుండి 4-30 వరకు ఒక మోస్తరుగనుండె ననుచున్నారు.

టోక్యో ఘోరవిషాదము

ఒసాకా, సెప్టెం 4:—అగ్నివ్యాలుచే 150మిగిలు మిం చిపోయెను. వేడిభరించలేక చాలమంది చనిపోయిరి. గోరువట్టు మీదకోకటిపోటువోలె వానలు ప్రవాహములైందటనినను. ఇక ప్రజలబాధ చెక్కుసరిచిగాదు. నుమిదానదిదగ్గర వేనతేలుప్రజలు కరణుకొచ్చిరి. కొందర అజీటివాధాకార్యలేక పిచ్చైతి నదిలోబడిరి. వేలకొలది భూకంపముచే చనిపోయినవారి కనములు ఈ నదిలో తేలుచున్నవి. 10 వేలమందికి తిండియు గడ్డయు లేదు. వీరిని జూచిన కడుపు బ్రదలగుచున్నది. వ్యాధిగ్రస్తములు ముసలివారును పకతాడనముచే చనిపోయిరి. చనిపోవుచున్నారు.

అమెరికను బ్రిటిషు కాన్సులులగతి

కోలు సెప్టెం 4:—యోకోహమాలోనున్న విదేశీయులందరూ ఇక్కడకు వచ్చిరి. రేపుగొన్న 100 మంది చనిపోయిరి. అమెరికను, బ్రిటిషు కాన్సులులో గూడ చనిపోయిరిని భయ పడుచున్నారు.

అమెరికా రాయబారి

నురక్షితముగనే యున్నట్లు తెలియుచున్నది. యోకోహమాలో విదేశీయులు చాలమంది చనిపోయిరిని సాగ్యోహాన్న యునైటెడ్ స్టేట్స్ కన్సులు తెలుపుచున్నాడు. అమెరికను సహాయము

భూకంపముచే తీవ్ర పతన జపానుప్రజల లండన్ ను కక్రికంపనలేక అమెరికను లండనును సహాయము చేయవలెనని అమెరికా అధ్యక్షుడు తెలియజేసెను. జపాను ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడవలెను. తమ నాకలన్నియు పోయి సహాయము చేయుటకు ప్రారంభించవలె ననిరి. జపాను ప్రజల నిమిత్తము 50000000 డోలరులను ప్రోగుచేయుటకు అమెరికా రెడ్ క్రాస్ సంఘమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. పనిచేయుట ప్రారంభించిరి.

లండన్ పురపాలకాధ్యక్షులు

జపాను ప్రజల నిమిత్తము సహాయక నిధిని విరూపించేయటకు మార్కెట్ కా హుసులు, ఏర్పాటుచేసిరి.

భారతదేశములో బ్రిషుటివారి

విధానము

స్వేచ్ఛాస్వార్థకృత్యము లండన్ లెనని స్పట్టునేనని యనుట (విటోరియా సెప్టెంబరు 4:—సామాజ్యకథ కేగుచు స్పట్టునేనని దక్షిణ ఆఫ్రికా, నిర్బంధు ఈజిప్టులో బ్రిటిషు విధానమును గూర్చి ప్రస్తావించిరి. తత్సందర్భమున ఇండియాను గూర్చి ప్రస్తావించుట జనసంఖ్యయందు భారతదేశము చాల గొప్పది అతికష్టముమీద బ్రిటిషు రాచరీయవేత్తలు న్యాయము, స్వార్థకృత్యము అను బ్రిటిషులదర్శనములను భారతదేశమునకు అను కర్తవ్యతేజు యత్నించుచున్నారు. వారి యత్నములు సఫలీ కృత మగు గాక, కాని విజయము న్నను లేకు న్నుచు, (బ్రిటిషు రాజ్యాంగ వేత్తలు స్వేచ్ఛా స్వార్థకృత్యములను నిలబెట్టుటకు బద్ధులై యున్నారని ప్రపంచములో అందరూ అంగీకరించిన విషయమే. ఇది నిస్సం శేయము. రాజకీయములందు తామే నాయకులుగ నుండవలె ననిగాని నైనికబలముచే ప్రపంచమును పాలించ వలెనను భావ మునుగాని వారు బ్రెట్టుకొనలేదు. ఈరెంటిని వారు వదలు కొన్నారు.

అంతర్జాతీయపోలీసు కాంగ్రెస్

నవ అమెరికానుడ ప్రతినిధిసంపెను నేరస్థులను, రూపు మాపుటకును, నేరములు లేకుండ జేయుటకును, అంతర్జాతీయ పోలీసు సహకారము కేర్పరచుటకును అన్ని దేశములందును ముఖ్యస్థానములందు పోలీసు కేంద్రస్థానముల కేర్పరచవలెనని యు తీర్మానములు చేయబడినవి.

ఇమిదట ఒక తేజమునుండి ఇంకోతేజపు సరిహద్దు లలో నేరస్థులు దాగొనుటకు ఏమిలేదు. వీరిని అణగారినవారు పట్టి ఇయ్యవలసినవృత్తు. ఇకంతయు ఈ కాంగ్రెసు తీర్మానము లను అంగీకరు అమోదింపిన నే ఇట్లు జరుగును.

జపానుప్రభుత్వమువారి బాధ్యత

ఒసాకా, సెప్టెం 4:—ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వమున ఈ ప్రజలందఱును ఆహారమును సమకూర్చవలెను. తల దాచుకొన ఫలమును జూతవలెను. టోక్యోలో 200000 మందిని, మరితర ముట్టుచక్కల జిల్లా ప్రజలకును కష్టము నీయవలసియున్నది.

టోక్యోలోను, మరితర ప్రదేశములందును శుక్రమ పరి స్థితులను కలుగజేయవలెను. దోపుములు ప్రారంభమైనవట. దీని వాపుజేయుటకు వైనికాశనము ప్రవేశబ్రెట్టబడినది.

టోక్యో, మరితర నగరములను, రైలుదారులను, తంతు లను, టెలి ఫోనులను, కోర్టులను మరల కాగు చేయవలసి యున్నది. ఇవన్నియు పూర్తియగుటకు అధ్యయము 1000000000 పానులు గవలెను.

అధికారుల ప్రకటనము

లండన్, సెప్టెంబరు 5:—టోక్యోలో 10000 మం దియు యోకోహమాలో 100,000 మందియు చనిపోయిరిని దేశీయజపానుమంత్రివర్తమువారు వెలుపుచున్నారని రూటరుకంటి నియుచున్నాడు. టోక్యోలోవ్యవసాయమును సర్దుకొనివాగువడు చున్నవట. నీటిపంటి కిబ్బంది లేకుండ మరమ్మతు చేయబడినది. నాలుగు వార్తలలో వీధి వీధములు మరల ప్రవేశపెట్టబడినవి. ఆహారపదార్థములు కష్టము అగుచున్నవి. ఆయ యుద్ధనాణె విశ్వాసు బస్తాలను పట్టుకొనబడినవి.

పాడైన ప్రదేశములు

ఒసాకా, సెప్టెం 5:—20000 చదరీపు మైక్రొ ఎస్ట్రెము పాడైనది. ఇందులో 15000000 ప్రజలున్నారు. టోక్యో, యోకో హమా, యోకోకుకా, కావటూరు, నాగోనీ, నిగోకాపట్టణములు గలవు.

ఒస్సీమా ద్వీపము

ఒసాకా, సెప్టెంబరు 4:—ఒస్సీమా ద్వీపము అవృశ్య మాయెను.

చీనావారి సహాయము

టోక్యో, సెప్టెంబరు 4:—జపానుకు విశ్వాసును పట్టు చేయుటకుచీనానుండి వైదేశీయులకు ఎవరిచేయ రాదని ఉత్త రవును ప్రకటించుటకు మంత్రివర్తమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. వీరిదస్సీతిని కావుటకు 200000 డాలరులను గూడ సహాయ కేర్పాటు చేసికొనిరి.

జపానుయొక్క ఘోరవిపత్తు

మదనమోహన మాళవ్యాగారి ప్రకటనము
భారతీయుల కర్తవ్యము

కాకి, పెట్రెబరు 5:— పండితమన మోహన మాళవ్యాగారు ఇట్లు తలచినవి:— జపానునందలి మనసోదరులకు సంభవించిన ఘోరమగు విపత్తును భారతీయులందరూ మనఃపూర్వకముగ సానుభూతిని వెలుపుచున్నాము. విశేషసంఖ్యాకులగు భారతీయులు తమసానుభూతిని కాన్పరూపమున గొప్పరతులని విశ్వసించుచున్నాము. మనసానుభూతిని తెలిపి, మన శక్తిగలది మనసోదరుల పట్టుమల నివారణకు దోడ్పడుటకు గాను బొంబాయి, కలకత్తా మొదలగు పెద్దపట్టణము లన్నిటియందు గణనీయ జరుపవలె నని నూచించుచున్నాను. కాకిపట్టణమున శుక్రవారము సభజరుగును.

15 లక్షలమంది మరణించుట

సియో, పెట్రెబరు 5:— పాంగాయనందలి జపానుపథాన రాజ్యపాలకుడి ఈ క్రింది తంతివార్త క్రిందనుండి జపాను ప్రధానరాజ్యపాలక జేతన:— మనరాజ్య పాపమునందలి వచ్చిన వాయువార్తల వలన గొట్టుతెలియుచున్నది. భూకంపములవలన బోకయోప్రాంతమున గలిగిన పట్టణమును గురించి సరియగు వివరములు తెలియుటలేదు. వివరము చాలామంది ప్రజల కపాదులు గలిగెనని తెలియుచున్నది. ఒక్కటివచ్చి మిగిలిన తంతివార్త మార్తలను లన్నియు భయమును యొగ్గును. పునభూమి, యోభూమి, యోకముకపట్టణములలోని వాయువార్తలయందు సంపూర్ణముగ శిథిలమయ్యెను. ప్రాణములరక్షించుటకు సాధ్యమగు ప్రయత్నములన్నియు నొనర్చబడుచుండెను. బోకయోయందలి పెద్దపెద్ద ప్రభుత్వభవనములును, వర్తకభవనములును ఇంచుమించు సుపూర్ణముగ నాశమయ్యెను. అగ్నివ్యాలుచే పట్టణమంతయు తుడిచివేయబడెను. కదిలకులవందలవలె గృహములను అసారములేక అల్లారుచున్నారు. గాయపడినవాడగాని మరణించినవారు గాని దాదాపు 15 లక్షలమంది యందుకు, యోభూమి, కావతురా, యోనోనుగ, రాకోన్న మొదలగు పట్టణములెక్కువ పట్టణములందెను. ప్రజలకు సహాయ మొనర్చుటకు బోకయోయందును, యోభూమియందను గూడ సైనికకాసము ప్రకటించబడెను. క్రొత్త యామెటామంత్రివర్గము పెట్రెబరు 2 క తేదీన స్థాపించబడెను.

మరణించినవారు

ఒకోనో, హిరన్ అను మృతుల తిరుగు గానించుట లేదు. కాదోరాజు యామిషి నా రాజకుమారులు మరణించిరి. క్షిప్రమార్తలు కెయన్ రాజు గానించుటలేదు. ఇదివరకు ప్రధానమంత్రిగలగన్న పిన్న కుటుంబములకు పాపి ప్రభువు గాను మరణించిరి. పి.కామపట్టణమునకు తూర్పునకున్న కాతాలమును లన్నియు చెడిపోయెను. బోకయోనుగురించి వివరములు తెలియుటలేదు.

జపానునకు తంతివార్త

కలకత్తా:— బోకయో యోభూమిలకు వంతుకు తంతివార్తలు విసాకా పట్టణముమీదుగా వంతుకు నని తంతికాఖవారు ప్రకటించిరి.

బర్మా గవర్నరుసానుభూతి

రంగూను పెట్రెబరు 5:— జపానునకు సంభవించిన ఘోరమగు విపత్తునకు సానుభూతిని వెలుపుచు అనుకోనిసంతక పాపముగలగ లేదని తరువాతివార్తలు వెలుపు గాక యని అభిమతము బర్మాగవర్నరు జపాను రాజ్యపాలక తనకృతజ్ఞతను వెలుపుచు తిగి తంతినం వెను. భూకంపములవలన గలిగినవ్యయము నగురించి సరియగు వివరములు తెలియలేదని అందు వెలుపబడెను.

కార్పొరలు హత్యకేసు

కలకత్తా, పెట్రె 5:— డెమ్మెటను సామ్యుర కుట్రలను సంధి నైకము ఆగ్నేయ తేదీన ఆంధ్రాను అను కార్పొరలు అను హత్యకేసులో కొట్టగా నారెడు మరణించెను. అందుచే డెమ్మెట హత్యకేసు మాఫియావంతుడెను. సింధుకాగ్నిదేవులు కమిషనరు డి. సి. కెన్నెడీగారితో, అట్టోబరు, రి క తేదీన ఈ కేసు విచారింపబడెను.

ఇటలీ - గ్రీకు పోరాటము

ముస్సోలినిగారి స్థిరచిత్తము

జాతిసమితిని ఛేక్కిరించుట

సమితినుండి చీలిపోయిన మని భయపెట్టుట

లండన్, పెట్రెబరు 4— రాత్రి 1/15 రోమునుండి వెంటి మెయిలు ఫులికానిలేఖరి తెలుపుచున్నాడు:— గ్రీకులు మా అంశ్యసంక్షేమములో నున్న మరతులను సెరవేర్చుచే సేను కార్యక్రమంకి మరలేదను, కాని గ్రీకులు మేముడిగిన సామ్యును వెంటనే ఇయ్యకున్న కచ్చేవారము 'తడిసిమోతగును' మేము ఇక్కడ ఉన్నంతకాలము అసారమగువ్యయము చేసెను. ఇంతయు వారే ఇయ్యకలసి యందునని ముస్సోలినిగారు ఫులికానిలేఖరిని నిధితో తెలియజేసిరి.

గ్రీకులసంగతి పూర్తిగా తెలిసియే తాను కార్యక్రమము నాకాదకము నంపి తి స ని ము స్సోలిని గారిని, గ్రీకులనుండి అధయము లను గైకొన్న గాని గ్రీకులనుండి ఏమియు రావట్టుటకు వీలులేదు. గ్రీకులు తమ మరతులను పూర్తిగా చెల్లించువరకు ఈ అధయములకు దగ్గరనుచు కొనెద ననిరి. గ్రీకులు గనుక మేముడిగిన సామ్యు నీయవచ్చునా ఇట్టి అంతయు కార్యక్రమంలోనే ఉంచువనిరి. కాలనిర్ణయము లేక కార్యక్రమంలోనే ఉండవలసినవ్యయ. గ్రీకులు అనివేక్షముగ ఇట్టివారినిగారి వారి సాత్తుక, ఆ సైని ముట్టించినచో ఇంక కంటె ఎక్కువ గ్రీకు రాష్ట్రమును ఆక్రమించుకొనము. గ్రీకులు గనుక ముట్టించిచేసి తక్షణము మేము సైన్యములను వినియోగింపవలసినవ్యయనిరి. జాతిసమితియన్న ఇట్టివారికి పూర్వభావము గలదు. దీనిని జాతిసమితికి సంబంధములేదు. సమితి పట్టుదలతో కోకము కలగజేసికొనెదమన్న తాను జాతిసమితినుండి చీలిపోయెదమనుచున్నాడు.

బాల్కన్లు యుద్ధము

బాల్కన్ ఉష్ణదశమును గూర్చి విషయభిప్రాయ మేమని యడుగ అనేక కారణములచేత యుగోస్లావియాలో యుద్ధముచేయదలచుకొనలేదు. సేనుకష్టములనుకలగజేయదలచు కొనలేదు ఈపాటికి ఈచిన్న రాజ్యము లన్నియు ఇట్టి అసామరతులగు నెంత ఇతరరాజ్యములతో బాటు పెద్ద రాజ్యముగ నెంచి తెలిసికొనుట మంచిదనిరి.

ఇట్టివారి దృఢసంకల్పము

కోమా, పెట్రె 4:— ఇట్టిగ్రీకులకన్న జాతిసమితి ఎంత మృతము ఫుల్లరము చేయుటకు పూనుకొనరాదు. ఈసమస్యను చర్చించుటకు జాతిసమితికి ఎంతమృతము అధికారము లేదని ఇట్టితెలిసిది. తేపుజాతిసమితికభిలో తెలియజేయము. అంతకు నలేదు గూడదు, మేముఫుల్లరముచేసి తీరదమగు కట్టుబట్టిన జాతిసమితినుండి మేము చీలిపోయెద మని ముస్సోలినిగారు తంతివర్తమునలో ప్రకటించిరి.

ముస్సోలిని గారు బ్రిటిషుపత్రికలవ్యాఖ్యానములను జూచి వారివైఖరినిజూచి చాల ఆశ్చర్యపడిరి. దీనివలన రావకీకు ఫుల్లరము నిజవ్యభావము బయల్పడినది. ఇంతసమితి అయిన ఇట్టివారు వీరి క్రింగపునీతుల సమ్మి మోసపోజాల రని ముస్సోలినిగా రనిరి.

జాతిసమితిసభ మరల ఆపుజేయుట

జీనీవా, పెట్రెబరు 4:— కోమానుండి క్రొత్త ఉత్తరపుటలో సినిగ గ్వరాతిగారు సేను వచ్చెదరు. అంతవరకు గ్రీకు ఇట్టి వివాదమును తరికిలించుట ఆపుజేయవలె నని ఇట్టితెలిసిది. గోరుటచే జాతిసమితిసభవారు గధను రేలేద వరకు నాపుజేసిరి.

వ్యాపకాసనములను గూర్చి తీర్మానించుటకు జాతిసమితి సభకు వ్యాపకాసనవిచారణసంఘమునకు స్వయంతోయడకు మెత్తగాని అగ్నేతులగా నియమించిరి. వీరిని నియమించుటకు కారణము ముస్సోలినిగారి చర్యయే.

ముస్సోలినిగారి బెదరింపు

లిక్సె, అధికారి పెట్రెబరు 2:— ఇట్టివారి వైఖరిని మార్చుకొనుటలు అతి స్వేచ్ఛాభావముతో రాయవారములు జరిగినవి.

కేటికదము ఈ వ్యవహారమును ఫుల్లరముచేయుటకు జాతిసమితి పూనుకొన్నచో తాము జాతిసమితినుండి విడిపోయెదమని బెదరించుచున్నాడు.

ఎర్రైన జాతిసమితిలో తోరపినవ మరల విడిపోవలె నన్న ముందుగ రెండేండ్లు పోటీను ఇయ్యవలెనయ్యు ఈ రెండేండ్లు నోటిక ఇచ్చి విడిపోవుమనుమనునకు అంత రాత్రి యే

వాళ్ళులేదైన యున్న అన్నిటిని సెరవేర్చుకొని విడిపోవుటకు వీలులేదని కొందరుచున్నాడు.

జాతిసమితి సభనా రివిషయమును జాతిసమితి ఎన్నటి కడకచేసిన ఏమియులాభములేదు. ఇట్టి చేజుదలచుకొన్న కార్య మేదియు వీని బాధించదు. ఇట్టితొందరపడి ఏ కార్యమునైన జేసిన క్రేటులికును చాల విచారించును. జాతిసమితిలో జేరిన ఒకసభ్యుడు తన వాళ్ళులేదని సెరవేర్చుటన్న అశ్చర్య ఇతర సభ్యుల వాళ్ళులేదని ఎట్లు పరిణమించునది తెప్పటకు వీలులేదు.

కార్యక్రమముట్టి

లండన్, పెట్రెబరు 4:— కార్యక్రమములను సాము ధర్మ గ్రీకులు కాపాడుటలేదు. అందుచే వీరు ఈకట్టణమును బాంబులతో కాల్చి ముట్టడించుట అనవసరమని బ్రిటిషు సైన్ కాన్సులు, ఆమెరికను అధికారియు ఇట్టి నేజాని ఏడడగ్గకు బోయి తెలియజేసిరి. కార్యక్రమము ముట్టడించుటకు ముందు ఒక క్షణంబు హెచ్చరిక నిచ్చిన చాలదని క్రేపుసుగారు ఖండించిరి. కే.కాగతులున్న కొటనై బాంబులను వేయుట పాడిగా ననిరి. పోలీసు పాతకాలనై బాంబులను వేసిన ఆచటమున్న 1150 అసాధకరణాకులకు ప్రాణభయము గలుగునగాన బాంబులను వేయగూడదని ఆమెరికను అధికారి తెలియజేసెను. తాము పాతకాలనై వెనుకనున్న కొటనై బాంబులనువేసి ముట్టడించుచున్నారమని ఇట్టి ఆడ్మిరల్ సోలీగారు బదులిడి. ఆ తుపాకులు, బాంబులు ప్రయోగించబడినపుడు పాప మీ అసాధకరణాకులగు పిల్లలు చనిపోయిరి. తీరగాక్రులైరి. వీరి వాధలను జూచిన గుండె బ్రద్దలగుచున్నదని ప్రత్యక్షసాక్షి తెలియజేయుచున్నట్లు చూడరు ప్రకటించుచున్నాడు.

జనివాహంతకులను బట్టి తెచ్చినందులకు బహుమతి

ఏథెన్స్, పెట్రెబరు 4:— జనివాహంతకులను బట్టి ఇచ్చిన వాటికి బహుమతిని ఇచ్చెదమని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. గ్రుగు గొల్లవాడైన ఇంతకును అచ్చుజేసిరి. ఇందులో ఒకడు హత్యజరుగుచుండ జూచెను. తక్కినవారు ఆత్మనియాసహద్యుడు వాటిపోవుచున్న ఆకుగురిని జూచిరట.

కర్మవ్య గవర్నరు వాళ్ళు

లండన్, పెట్రె 5:— ఈసాళ్ళకు కర్మవ్య గవర్నరు వాళ్ళు ధని సినిగ సలాండ్ గారు జాతిసమితిసభలో తెలియజేసిరి. ఈ సాళ్ళు కొటలోనే జరిగెను. ఇవట సైనికులు చొరబడిన సోభము జూచెద నని ఈ గవర్నరు తెలియజేసెననిరి. ఆ ప్రకారము వివరముచే సైనిక ప్రత్యేకములనై కాల్పులు నని హెచ్చరించిరి.

గ్రీకు క్రిందలి డెక్కు సంగతిని గూడ వివరలయు నని రాబర్టు సినిగ ప్రభువు పట్టుబట్టుటచే ఇట్టివారు ఆక్షేపించ గూడదనిరి.

గ్రీకు ఏర్పాటులు

ఈ విచారణను వ్యాపకాసనమువారు చేయునపుడు తటస్థతేయుల నిర్దేశిని కనిపెట్టుటకును, మద్దయలను విచారించినపుడు కనిపెట్టుటకును విచారణ సంఘము వారికి తోడ్పడుటకును నియమించ వలెనని గ్రీకు ప్రతినిధి జాతిసమితి సభవారికి నూచించిరి.

హతులగు వారి కుటుంబముల కెంత తరిహారముల నీయవలెనో నిశ్చయించుటకే విచారణ సంఘమువారు జనివాలో సాధ్యమైనంతవరకు సమావేశము కావలె ననిరి. ఈ విచారణ సంఘమువారు, తీర్మానించిన తరిహారమున తక్షణము ఇచ్చుటకు క్లిప్ బ్యాంకులో గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి సామ్యుకు సరిపోవునట్లు 50000000 కైరులకు ధరావకు గట్టెద రనిరి. ఈ ఏర్పాటులచే జాతిసమితి సభలో కొంత అలజడి తగ్గినది. ఇట్టి గ్రీకు తగవును గూర్చి మరల ఏమియు చర్చించ గూడదని జాతిసమితిసభ తేగిన తన ప్రతినిధికి ఇట్టి ప్రభుత్వమువారు తర్రపు జేసినట్లు తెలియుచున్నది.

మరాకో విప్లవకారులు

కొందరు ఇట్టిసేను క్రియగొని 50 బ్రిటానీలలో చనిపోయినయొక మేనల్లా విప్లవకారులు పారిపోయినయొక ఇంక 50 మంది. చనిపోయినయొకరు తీరగాక్రులై రసయము తెలియుచున్నది.

రంప ఫిరూరి

హామెలుగారి రిపోర్టు

1-వ తేదీ శనివారము తరువాయి

సేనలు సరుకుదా కొండలదన్నుండి తిరిగి వచ్చుటకు ఏర్పాటులు చేయబడినవి. స్వీనిగారికంపనీ, బానుగారికంపనీయు కృష్ణదేవిపేట వచ్చెను. హ్యూమన్ గారిసేన కొయ్యూరువకువచ్చి అటుండి పెద్దకలసచేరెను. జడ్చూరివద్దనున్న వాయువార్త పామాను నరసపట్నం తెచ్చిరి. పిత్తూరివార్త తే 28 క నూడవలై వదలి మారకముద్ద తే 29 న రాజుగారిని తదితరులను కలసుకొనెను. ఆరాతి బాసంకెల్లి నిలింకము ఘాటీమై నిలచిరి. తేదీ 30 రాత్రి అసంతోషంకం, కలకాపాము, కొత్తపాలవపేట, తోగంపేట, గ్రామములు లూటీచేయబడినవి. ఒక నాటకశాలను ముట్టడించిరి. రాజు ఫిరూరి వార్తంకరితోగూడ గోలగొండ వెళ్ళి, తెలిఫోనిగ కొంతభాగము తెంపివైచి, ధారకొండ వైపు బోయెను.

సాంధ్యకాలి కీ వృత్తాంతము సరవన్నపాలెనుండి కొనుగోకి బయలుదేరుచుండగా తెలిసెను. వెంటనే ఆతడు గోలగొండ వెడలెను గాని విప్లవకారులనుంచార మేమియు కనబడలేదు.

తే 2 న కేసు స్వీనిగారిని బానుటకై కృష్ణదేవిపేట బోయి యాదిగురీతిగా నుద్దేశించితిమి.

విప్లవకారులు గామకొండవిడివడనుండి మాసేనల సర్వదా ప్రయాణములు సూక్ష్మపరచెను. ఫిరూరివార్తలు ఎప్పటికప్పుడు విశ్రాంతి దీసికొనుచున్నారు. కనుక నే 2 కంపెనీ అని 50 మంది ముఖేదారు కణితుగారికొండనున్నవారిని స్వీనిగారి నాయకత్వమున విప్లవకారులను వెంబడించుటకు నియమించితిమి. కక్కినేన యంతయు వాయువార్తపరకుతోగూడ కీనిగారివద్ద నుండును. స్వీనిగారికేసునుకు భోజనవిస్తూలును బానుచుండును. ఇందువల్ల ప్రత్యేకముగా పంపబడినవారే నదా ప్రయాణములు చేయుచుండును. మిగతకంపెనీలన్నియు తగిన విశ్రాంతి గలిగి తమకట్టు క్రతువులు వచ్చుచున్న యుద్ధమునకు సిద్ధముగా నుండును.

సాంధ్యకాలికి సర్వదా జ్వరము వచ్చుచుండుటచే వాలేరుపోయిరి. స్వీనిగారే 4 కంపెనీల సేనాధిపత్యము వహించిరి.

కంతలో, ఫిరూరివార్తలు ధారకొండలలోనుండి ముట్టడించుటకు నిశ్చయించితిమి కొలుబూతుగా 4 కంపెనీల సరవన్నపాలెము వెళ్ళి సేనలను గుఱువులుగుంపులుగా ధారకొండల నుండి వచ్చుచున్నా లన్నిటిని కాపాడుటకు కంపులును.

బానుగారు, స్వీనిగారు కృష్ణదేవిపేటలో సేనలతో మోటారుల నిర్దేశరమకొని అరవరకును స్థలమునకు బోవుటకు తయారగు నుండును. తే 4 న దేశనూరు ముతాదారుకు విప్లవకారులు కన్గ్రామమును ఆరాతి లూటీచేయ నుద్దేశించివారని తెలిసెను. వెంటనే స్వీనిగారిని ప్రత్యేకపుసేన 50 మందితో రమ్మరి తెలిఫోన్ ద్వారా తెలిపిరి. మేము దేశనూరు వెళ్ళునకి యెట్టిసందడియు లేదు. ఆ రాత్రిముంతయు ఘాటీమై చాల గ్రామములను స్వీనిగారు వెళ్ళిరి. గాని లాభము లేకుండెను. కనుక మరునాటి యుద్ధమునకు సిద్ధపట్టుకొచ్చిరి.

ఫిరూరివారు లారాత్రి కృష్ణదేవిపేటరోడ్డుకై తెలిఫోను తీగను తెంపివైచి గోలగొండవైపు బోయిరి బానుగారు వాయువార్తములనుకు తెలిసెను. బానుగారు వారిని వెంబడించెను గాని వారినిసూర్య యేమియు తెలియకుండుటచే తిరిగి కృష్ణదేవిపేట వచ్చెను.

స్వీనిగారు 10 కంటలకు గోలగొండ వెళ్ళిరి. పిత్తూరివార్త ప్రాంతకాలమున యాగ్రామముదాటి ధారకొండకు బోయినట్లు తెలిసెను.

వారిని వెంబడించుటకు నిశ్చయించిరి. బానుగారు 8 కంపెనీల సేనతో తే 6 ఉదయం 4 కంటలకు కృష్ణదేవిపేటవిడిచివెళ్ళిరి. రాజుగారి కత్తివకు భంగము కలిగించి ఫిరూరిని నిర్మూలము చేయ వూనుకొనిరి.

సమరము

బానుగారితో చాన్సలీగారు, ముఖేదారు రామనాయకుగారు, బేనూదారు నేలనాయకు, ముఖమరసగారు, నే 2, 3 కంపెనీలలోనివారు 50 మంది గూడ తే 6ది కృష్ణదేవిపేటనుండి బయలుదేరి గోలగొండ అరకంటలో చేరిరి. ధారకొండనుకు పోయిరి ఈకొండమీద రాజునకు ప్రత్యేకమైనకాలము తెలిపి

గలదు. ఇచ్చటకు తరుమగా ఆతడు వచ్చుచుండును. సూర్యోదయమునకుగరి సేనలు జేవాలయమువద్దకు చేరెను. ఎరగోమకామచేసివిడిచివేయబడిన కనబడిన. అంతలోగడు తొలిపాడు సాయంత్రము విప్లవకారులు నిన్ను కడ్డవెళ్ళిరిని తెలిపెను అక్కడకు బోవునకి మైదుమాముగా రమణపాలెనువద్ద నాన్నురని తెలిసెను.

గమణపాలెను వెడలునకి రాజుగారికేసు సంతము అరకంటకరము పెద్దకడ్డపాలెనుట్టు పోయిరి బానుగారికి తెలిసెను. ఈగ్రామమునకు మైలులోపున స్థలమంతయు సదుగానుండును, అందరమైలుమూత్రము ఎత్తెరచేనుతోను, చింతచెట్లతో న కప్పబడియున్నది. మిగతస్థలము బయలుగానున్నది. మేమూ బయలులోనికి బోవునకి కేసులోనుండి మామై నోక తుపాకి ప్రేల్చబడిన. వెంటనే మాలో ముందున్నవారు జబాబునిచ్చిరి. అంత విప్లవకారులకుంపు గ్రామమునకు దూరమునుండి కొండప్రక్కను దాటుచుండుటకై వరుగిడుచు కనబడిన మా సేనలంతయు వారిని వెంబడించెను. కాని వారు ఒకగడ్డలో నశ్యమృత్యులైరి. మేముక అరమైలు వెళ్ళునకి ముందుండినా, కుడిప్రక్కనుండియు గూడ తుపాకులు విసరచ్చెను. ప్రక్కనున్నవారి వెదుర్కొనుటకు కొందరిని ఆమించి మేము ముందుకుబోయితిమి. కొంతదూర మేగునకి కత్తుపక్షమువారు తుట్టకడ్డగానున్న జాత్రెన యొక గడ్డలోనికి బోయిరి. వచ్చినవారి నోకని, కొంతలస్తియు విడదరి. వారిలోకొందరు కొన్నిగుట్టులు దాటి చేరొకపాలములో దాగియుండిరి. ఇక్కటి కొకమైలుపరు గత్తుటచే చాల అసీయుంటిమి. ఇట్టిపరుముమున ఎవరున్నట్లు నుండి తుపాకులువిసరచ్చెను. 300 కలములు వెనుకకు వారి గుంపు కనబడిన. చాన్సలీగారు కొంతసేనతో వారి వెదుర్కొనుటకు బోయిరి. బానుగారు ముందునున్నవారిలో పోరుచుండిరి. కుడిప్రక్క వారి వెదుర్కొనుటకు వెనుక నాగివారు తిరిగి వచ్చి ఫిరూరివారును 200 కలముల దూరమునకు పోయి ఆద వితోకొండియున్న కొండలలోనికి వెదరిపోయిరి జెప్పిరి. బానుగారి కేసుమునకు వెద్దకుపాటులకు ప్రేల్చి పాలములో నున్నవారిలో తుపాకుల ప్రేల్చువారి నిద్రిరి జంపిరి. చాన్సలీపక్షము తిరిగివచ్చి ఎడమవైపుకత్తువులు వెదరి అన్నివైపులకు పరుగిడిరి తెల్సెను. అంతరి పక్షములవారు గలసి ఎరుగుగాపోయి పాలములోనున్న పిత్తూరివార్తలకు తిరిగిరి. వారుతట 50 కలముల దూరముననున్న కొండబడ్డనుకుబోయి నిలచిరి. కాని మేల పెద్దకుపాటులను ప్రేల్చునే నెడరి కొండమీదనున్న యడవి లోనికి పారిపోయిరి.

విప్లవకారులు అక్కడక్కడ దాగి వెనుకనుండి ప్రక్కల నుండి కొట్టుమండినారు. ముందునున్నవారు తిప్పించుకొని బలమైన స్థానమునకు చేరుటకు సదుములు కలగకేయుంట్ల యెట్టుచేసిరి. కాని ముందున్న సేనలు బహు జేగముగా వెంటబడి అడ్డిపించి కలగనియ్యలేదు. బానుగారు కొండబడ్డనుకు వెళ్ళిన పిదప సర్వదాని కొండవెళ్ళుట కారంభించెను. కొంతదూర మేగునకి కృష్ణదేవిపేట మూలపాడు ఆ ముధసహితుడై దొంకెను. విప్లవకారుల సర్వదీ కనుబడలేక. అప్పటికప్పుడే వారు యెట్టు ప్రక్కలను చిన్నకుంపులుగా వెదరిపోయి పెద్దకడ్డపాలెము చుట్టునుండు కొండలవెళ్ళుచుండిరి. ఇక వారిని వెంబడించిన లాభములేదని బానుగారు ఆయుధములను వెదకుటకై గ్రామమునకు తిరిగివచ్చిరి. విప్లవకారులు విడదించాలములో 2 పోలీసు చిన్నకుపాటులు, 250 రాడ్ల మందునుండు, 3 కత్తులు, బయ్యెనెట్టు రాజుగారి స్వంతకత్తువులు గలిగిన 1 పాలసంచి దొరకెను.

తమసేనలు చాలాకైశ్రముగా వెలగెను. అందువల్లనే నచ్చుమలేమియు కలగకుండు కడవిపోయెనని బానుగారు తెలియజరిచిరి.

స్వీనిగారి చర్య

బానుగారికృత్తాంతము తెలియగానే తక్షణమే ఫిరూరివార్తలను వెంబడించటని యందుని స్వీనిగారు తెలిఫోను ద్వారా తెలిపిరి. కేసు కృష్ణదేవిపేట వచ్చునకు అగుదని జబాబునిచ్చిరి. బానుగారు చేరినవెంటనే కేసు కృష్ణదేవిపేట చేరితిరి. అరకంటలో స్వీనిగారు యాదిగురీతితో నెట్టినవడిన సేనతో మోటారుబయల్దొవ బయలుదేరెను.

కీనిగారు, ముఖేదారు కణితు, బేనూదారు కేకవనాయకు, పరమేశ్వరన్నాయకు, పాన్సంట్లు శివసేనగారు, 57 యితర బహుములు.

బండ్లకు గోలగొండవద్ద నిలిపి బానుగారు సమరము జరిపిన స్థలమునకు బోయి స్వీనిగారిసేనతో చుట్టుప్రక్కలమంతయు

వెదకిరి. ఒకజేకవారికుపాకి, కొన్నికలములు తెలిఫోనుగ కప్ప మలేమియు దొరకలేదు. సాయంత్ర మగునకి ఫిరూరివార్తల పోయినవైపు వెంబడించుటకు నిశ్చయించిరి. పగలు ఫిరూరివార్తల కొండమీదబోయిరిని తెలిసి స్వీనిగారిసేన ఆ కొండ వెళ్ళిరి. కొంతదూర మేగునకి చీకటి యధికమగుటచే చాల కష్టమునై నడచిరి. కీనిగారిని తమవద్దకున్న కొలదిపాములతో వీలగునంతి త్వరగా వెనుకనుండి రమ్మరి, స్వీనిగారు కొండవికర నున్న గొల్లపురమను గ్రామమునకు బోయిరి. కీనిగారుగూడ వెను వెంటనే వచ్చిరి. గ్రామమంతయు నిర్మాణమున్నమై తలుపులువేసి యుండెను. స్వీనిగారును, కణితుగారు, ఒక నీసాయి, ఒక యింటిరలుపును పగులగొట్టి తెగచిరి. వెంటనే యొకపిల్లి నీసాయి మీదబుడ్డిచేతిమై రక్కెను. ఇదియొక శుభకృత్యముగా దలంచుటచే సేనకు నుత్సాహము గలిగించెను. చంద్రోదయమునకు నాగ్రామములోనుండి, వెన్నెలరాగానే బయలుదేరిరి. గ్రామముబందకు కొండమెజకును భాగనినట్లు తెలిసికొనిరి. ఉదయము తుపాకి భయము వినగాని వారు భయములే గ్రామము విడచిరి. ఫిరూరివార్తల యెవ్వరు నాకొండవైకై రాతనిన తెలిపిరి. కాని ఆయుధ సహితులైన కొందరు లొంగువునవైపు బోవుచున్నట్లు కనబడవరని జాచెని యొకడు తెలిసెను. ఆగ్రామమునుండి లొంగువునకు బోకటి, లమ్మకొంగికోకటి, చెండేవార్తల గలవు లొంగువునకు ధారకొండకు దగ్గర నానుండి ఫిరూరివార్తలకు చాల సమీపముగా నుండును. కనుక వారు లొంగువునకుబో బోయియుండు రని దలచి స్వీనిగారు సేనతో నటకువెళ్ళిరి. ఘాటీమై యొకడు దిగుడులలో నడచుటచేతను, అక్కడక్కడ నీరుతగులుచునేను బహుప్రయానపడి రాత్రి 11 క లొంగువునకు చేరి. ఆగ్రామము నందుగూడ యిరువురుకప్ప మరెవ్వరును లేరు. ఫిరూరివార్త 80 మంది యాగ్రామమునకు ప్రాగుత్తరములవద్ద దిక్కునకు నీటిమార్గమున నున్నారని వారికెల్ల తెలిసెను. సేనలు అక్కైపు కట 100 కలముల మేరబోయి ఎవరున్నట్లు సేనీటిదనుబట్టి పోయిరి. ఫిరూరివార్తల గస్తీచేయుచున్న స్థలములో బ్రవేశించిరి. వారు యెంతవంది యుండినో తెలియదు. అక్కడనుండి యిద్దరు గ్రామమువైపు పరుగిడిరి. ముఖేదారు కణితుగారు కొంతదూరము వెదకుచుబోయి ఒకమంట కనబడినదయ్యి, బహుక వారు తండుకొనుచుండు రనియు తెలిసెను. కాని దిమ్మ చీకటిగా, పెద్దరాళ్ళ మధ్య నీటిమార్గమున కిరుప్రక్కల నున్న ఎత్తైన కొండప్రక్కలకు, మల్లెలదాటి ఫిరూరివార్తల మధ్య మకామున ప్రవేశించినపు యేమిజేయుటకు వీలులేదని స్వీనిగారు తలంచిరి. కీనిగారి యింకపురు జమాదారులతోను 15 జమాములతోను ఎడమప్రక్కనుండు కొండప్రక్కలనుండి రమ్మరిని నిర్మోదించెను. పణికుగారు, 10 మంది జమాములతో కుడిప్రక్క నుండి వచ్చెను. స్వీనిగారు, పాన్సంట్లు నీరెట్లుగారు మిగత సేనలు నీటిమార్గము ననుసరించి నడచిరి.

కీనిగారి పక్షము బహుజేగముగా కొండప్రక్కనుండి నడచి ఫిరూరివార్తల స్థానమునకు వెనుకనే నీటివైపు తిరిగి. వారు కడ్డ ప్రవేశించినవెంటనే పిత్తూరివార్త వారివై తుపాకుల ప్రేల్చి. అప్పుటికి స్వీనిగారు నీటిప్రక్కనుండి వచ్చి మంట యున్నస్థలమునకు చేరి యేమిజేయుటకు నాలోచించుచుండిరి. తుపాకికెట్లును వినబడ గానే ముందునకురెకు. ఇప్పుడు అన్ని జిడ్డుములవారు యుద్ధములో దిగిరి. అంతయు ముగియునపుడు మాన స్వీనిగారు కీనిగారిని కలసిరి. బేనూదారు కేకవనాయకు నకు మోమోవెట్టి కణితుగారు ఒకలపాలో కొందరు ఫిరూరివార్తల దాగిగరియు కీనిగారు తెలిపిరి. తుపాకులు ప్రేల్చుట 1 కంటలో ముగియగానే, పిత్తూరివార్తల గ్రామమునకు త్రోవలో కాచియుండురేమో యని భయపడి స్వీనిగారు సేనలను గిడ్డరమ్మని అల్లాపించెను. కీనిగారు, కణితుగారు వీలగుట వెంటను గుహలోనికి చొరనిచ్చిరి. అందుండి యొక ఫిరూరివార్తలకు బయలుదేరిన. దీనితో కమరము ముగిసెను. ఫిరూరివార్తలస్థానము వెనుకగా కొన్నికలములు కనబడిన. చాలఆయుధములు మంట గుండు దొరకెను.

ఒకనీసాయికి నెడవై గాములు తగిలెను. మరునాడుదయము యుద్ధస్థలమున వెనుకగా రి ఫిరూరివార్తల కేతుములు కొన్ని ఆయుధములు, మందునుండు కనబడిన. వదియున్న కేతుములవద్దనుండి కొంతదూరమునకు రక్తమునాడలు కనబడిన. కనుక యొక కొంతవంది గాములు బడియించురని తెలియచున్నది.

స్వీనిగారు యాదిగురీతిని తెలియజరిచిరి:—కీనిగారు ఫిరూరివార్తల వెంబడించి వారిని నీటిమార్గమునకు తరిమి. కణితుగారు కొలదినుండిలో వారిస్థానము లన్నియు వెదకి తెలిసికొనిరి. కనుక ఫిరూరివార్తలను నాటార్తుగా వెదుర్కొనుటకు

వీలుగలిగిన. ఫిర్యాదులు పరిశీలించి మధ్యవర్తిత్వము వహించి తుది తీర్పును ప్రకటించిరి; ఇంక నూటిగానగులేదు. ముఖ్యముగా కలెక్టరుగారు, కీసీగారు, కలెక్టరుగారు, గుర్జురా గారు చూపిన సహకారములవల్లనే జయము గలిగెను.

మరునాటిదినము కీసీగారు, బానుగారు, కోల్లూరు గారు, కొంతసేపటికి ధారుకొండ వెదకిరి గాని విప్లవకారుల జాడ లేనియు కనుబడిలేదు. కొంతగారు ఘాటిలదిగువనుండి తేక మారువలకు బోయిరి గాని ప్రయాణము వృథా అయ్యెను. ఎంత మందిని పంపి ను విప్లవకారుల సమాచారమేమియు తెలియలేదు. వైదీలిచ్చిన వాళ్ళుముఖ్యముగా రాజు, గాము పోదరులు, ఎదుపదాలు మిగతాఫిర్యాదార్లందరు స్వీసీగారితో సురక్షము ముగిసిన మరునాడు ధారుకొండలో నితరులచేతనిధులమున దాగినిరి తెలియుచున్నది. మరునాటిరాత్రి కంకరిజర్క అడవికి బోయి వగలంతయు నచ్చుట నిలచిరిని దెలిసెను. ఇట్లు రాత్రిలో నడుచుచు గ్రామస్తుల కనువడకుండా 8 తేదీని కొయ్యాయక కులజీవాటి మతముభీమము పోయి. వారు మిక్కిలి భయపడి ముఖారు పెనుముపొలిపిండు సాధ్యమగునంత దూరములో నుండుటకు నిశ్చయించిరి. కనుక మతము భీమవరము, గుర్జురాధరకొండ మధ్యనున్న మారుమూలస్థలమునకు బోయి ఒక మామూలకు దాగియుండిరి.

తే 14 న సవరిపాలెము గ్రామవాసులు ఒకటపాకి రి రాడ్ల మందుగుండుతో నున్న ఫిర్యాదారుని బట్టుకొనెను. తే 15 న గాయములు బడ్డవానిని, మరియొకని కొండరు గ్రామ స్థల కొటపాలెమవద్ద బట్టుకొనిరి.

క్రిస్తుమనకురకు యింతే వట్టుబడెను. అడ్డతిగలవద్ద స్థానము నెత్తివేసి చాలసేలను తరుజిల్లాలకు పంపివేసిరి. ఫిర్యాదార్లను, ఆయుధములను బట్టితెచ్చిన బహుమతు లియ్యబడవని యెన్ని గ్రామములకును ప్రకటన చేసిరి.

ఫిర్యాదార్లు చెదరిపోయిరినియు, చాలమంది రాజును కడవి గ్రామములవద్ద దాగినున్నారనియు విశదమైనది. వారు నిరాయుధు లైనను, గ్రామాధికారులు బానిగ సహాయ బడకుండుటచే యెక్కువమంది కట్టుబడలేదు.

తే 26 వరకు ఎట్టిసమాచారము దెలియలేదు. 30 మంది ఫిర్యాదార్లగుంపు కంకరిజర్క నాయకత్వమునకుండు కాకమాను గ్రామమును లూటీజేసి గుర్జురాధరకొండకు మధ్యనున్న నెల బర్రి, కొండకర్తివైపునకు పోయిరిని తే 26 న సాందర్బుగారు చింతపల్లెనుండి తెలియబరచిరి.

1923 జనవరి 1 తేదీని పి. లక్ష్మయ్యయన మరయొక ఫిర్యాదారు కంకరిజర్క గ్రామవాసుడిచే కట్టుబడెను. 4 తేదీ నేను స్వీసీగారిలో చింతపల్లెకల్లి సాందర్బుగారిని కలసికొం డిని. సాందర్బుగారికి మరేమియు సమాచారము తెలియలేదు. కంకరిజర్కగారిలోనున్న ఫిర్యాదార్లు నూడెను, పెద్దలను వారు. వారు ధరకొండలో నెంకలమైన ముదరు.

గ్రామములు మారదూరముగా నుండుటచే పెట్టిసమాచారము దెలిసి నుట కనకాకములేదు. ఇంక నా ప్రదేశముం రయు వెదకి వారింపు యెక్కువ నున్నను కరిమిచేయుటకు నిశ్చయించితిమి.

ఈదిగుర యేర్పాటులు జేసితిమి.—1. హ్యూమంగు సేన నూడెనుబోవును. నెం 1 కంకెసేన రాగానే ధరకొండ కేసుదురు.

2. కోల్లూరుగారు నెం 1 కంకెసేతో తే 5 న పెద్ద వలసపోయి, 6 తేదీన నూడెనుబోయారు. అక్కడ కింగుగారు కలియుదురు.

3. స్వీసీగారు బానుగారు నెం 2, 8 కంకెసేలతో కృష్ణ జేపేట కొయ్యాయమిడుగా రావరము పోవుదురు. స్వీసీ గారు ఎట్లొండమట్టు వెదకుదురు; బానుగారు మతం భీమ వరకు, గుర్జురాడి చట్టునున్న కొండలవెదకి హ్యూమంగారిని కలియుదురు.

4. కృష్ణజేపేటలోని వాయువార్త సామాను రాజనో మంగిలో నంచబడును.

తరువాతిదెలియు సమాచారమునుబట్టి యాయేర్పాటులు మారుచుండును.

తే 8 న కంకరిజర్కలోనున్న గుంపు మతముభీమ కుమారదగ్గ నున్నట్లు దెలియవచ్చెను. తే 4 న గాము మల్లవ్య యిద్దరు ఫిర్యాదార్లతో కలసి వచ్చెను.

కంకరిజర్కలోనున్న గుంపు మరల సరగుధాకొండ లకు వచ్చెను. మల్లవ్యతో నున్న వారు ఫిర్యాదార్ల పెద్దగుంపు లొనుండి కంకరిజర్కకు దెలిసెను.

ఈ సమాచారము దెలిసినచో నూటి స్వీసీగారు నెం 2, 8 కంకెసేలతో రాజనోమంగి వెళ్లిరి. నెం 1, 8 కంకెసేలు పెద్దలను, నూడెనులవద్ద కానియుండిరి. తే 11 న స్వీసీగారు రాజనోమంగి తే అమ్మిలేటలవద్ద మరియొక ఫిర్యాదారుడు వట్టుబడినట్లు తెలియబరచెను.

సాందర్బుగారికి జ్వరముగా నుండుటచే వార్తనునకు 12 తేదీని పోయిరి.

తే 16 న ఫిర్యాదార్ల పెద్దగుం కంకరియు కరుగుధాక రాతేదీని దెలిసి స్వీసీగారు నెం 2, 8 కంకెసేలతో తే 17 న బర్మమిడికి వెదకిరి. బానుగారు రాజనోమంగిలో నేలను గలసిరి.

తే 19 న స్వీసీగారు వులిగుంట చీడిపా లెమునకు వచ్చిరి. త్రోవలో నీకడక చాల అకష్టపడిరి.

ఆ లోజుననే హ్యూమంగారు ధరకొండ చేరుకొని కల మూరువద్ద కొన్ని గ్రామములలో ఫిర్యాదార్ల గువడెని దెలియ బరచెను. కాని తే 21 వరకు విశవమగు సమాచారము దెలియ లేదు.

డికెంబరు తే 6 నుండి రాజు సమాచారము దెలియకుం డుటచే నరకు పారిపోయెనని దలచిరి. కాని తే 21 న గాము పోదరులను నూడుకొని 25 నుండి నూడెనువద్ద నున్న సంగ తి వచ్చెను.

నూడెనువద్దనున్న కింగుగారు ఫిర్యాదార్లను కొన్ని గంటలలో తప్పిపోయి ఎట్లెక్కడ వెళ్ళి నెంబడించెను. తే 22 కింగు గారిలో కోల్లూరుగారు కలసిరి. కాని ఫిర్యాదార్ల జాడ తప్పిపోయిరి. 28 తేదీని సోకల్లలో ఫిర్యాదార్లనున్నట్లు దెలిసి కింగుగారు కోల్లూరుగారు వెళ్లిరి. కాని అచ్చటకు బోవునట్టి ఫిర్యాదార్లు తే 24 న బాలరేవుపోయి, పునమూ ఘాటిమిడు గా మంపబోయిరిని తెలిసెను. మరల వారిని తప్పిపోవుటచే తే 27 న కొయ్యాయకకు తిరిగవచ్చిరి.

స్వీసీగారు తే 28 న సామర్లకోటమిడుగా రావరము నుండి కర్నపట్టుంచచ్చెను. బానుగారికంకెసే అడ్డతిగలకు బోయె ను. కింగు, కోల్లూరుగారు కల సహాయార్లమై కీసీగారు ఎట్ల కొండ వెదకిరి. హ్యూమంగారు కిరి నూడెనురావలెనని అజ్ఞా పచ్చిరి వరకునూపాలెమవద్ద గ్రామములు 1 పెద్దకుపాకితోను రి రాడ్ల మందుగుండుతోను ఫిర్యాదారు పి. రామయ్యను బట్టుకొనిరి. తే 25 న కంకరిజర్క ఫిర్యాదార్లతోడను, మోచే తిని గాయము దగిలి, తనభార్యచే కృష్ణ జేపేట జేబడెను. అక్క డనుండి కర్నపట్టుం వెళ్ళుకాలకు బంపిరి.

స్వీసీగారు 24 తేదీని కృష్ణ జేపేటకు, 28 తేదీని కొయ్యాయకకు వచ్చిరి. పీటర్సుగారిని, కుగమసేనను ఎట్లొం డలోనుండి కీసీగారు కొయ్యాయకకు వచ్చిరి. హ్యూమంగారు ఫోర్టుగారు నూడెనువకువచ్చిరి.

30, జనవరి 1923 (-) ఇదిగోకు డోక్కిలూరు గ్రామం వాయ దుగ నుండిన మరియొక ఫిర్యాదారుని డోక్కిలూరు గ్రామ స్తులు బట్టుకొని చింతపల్లెకు దెచ్చిరి.

ఫిర్యాదార్లు మంపకుండి దక్షిణమునకు కిరాబువరకు బోయిరిని దెలిసెను. వారు కాగుల్గొండలోనో, సరగుధా కొండలలోను యుండునని స్వీసీగా రనుమానించిరి.

బానుగారు మచిగిరి, కింగుగారు లాద్రిడికి, కోల్లూరు గారు సరగుధానుబోయిరి. పూర్తిగాకొండలన్నియు వెద కిరి, గాని యెవ్వరునుకనబడులేదు తేదీ 4 వరకు యెట్టిసమాచా రము దెలియలేదు అనాడు చింతపల్లెనుండి మార్చినుగారు రాజు ఫిర్యాదార్ల వద్దకినో నూడెనుబోయిట్లు వాయువార్తనిచ్చెను.

ఇనప్పేకర్లజనరణుగారు రాగానే 4 తేదీని స్వీసీగారిలో నాలోంచిండుటకై కృష్ణ జేపేట బంపిరిని, పరిశీలన బానిగ నాలోంచి యిదిగురికిని జేతు నుద్దేశించిరి.

- (1) కోల్లూరుగారు సరగుధా నుండికృష్ణ జేపేట వచ్చి, కివద్ద నున్న రెండుసేలతో కరకన్నపాలెము ధారు కొండను కాచుకొని యుండవలెను. (2) కింగుగారు లాద్రిడి నుండి కొయ్యాయకవచ్చి 2 భాగముల సేనతోను 1 వాయువా ర్తసామానుతోను యుండురు. (3) బానుగారు సరగుసేనతో జడ్డంగి అడ్డతిగల కొటమిడుగాపుల్లంగివెళ్లి గుర్జురాధరమిడు నుండి కచ్చుటాటను కాచియుండవలెను. కాని బానుగారు పుల్లంగిరాతే మతముభీమవరవద్ద నుండిరి. (4) మిగతాసము సేనతో ఛార్వలిగారు రావరము మిడుగా గుర్జురాబోయి మతము భీమవరమువైపు కాచుకొని యుండవలెను. బానుగారిని కనిపెట్టు చుండవలెను (5) పీటర్సుగారు ఉలిగుంటవద్దను (6) ఫోర్టుగారు మరిపా కల వద్ద నుండులు.

(7) హ్యూమంగారు నూడెనువద్ద పిరజడి సేలలో నోక కాళును పెద్దలవలనకుండురు (8) స్వీసీగారు, కీసీగారు నెం 2 కంకెసేతో ముఖ్యము కొండలలోను వాయువార్త సామాను తోను, ఘాటిపై పోవుదురు. ఫిర్యాదార్లమార్గము కనుబడగా నె వారిని వెంబడించి తమ సేలవైపు తరవవలెను.

ఈంధముగ సేలు ఒకచాని నొంటి సహాయకరముగా నుండును. కొండలనుండి వెడలు ముఖ్యమైన మార్గము లన్నిటి కడ్డుగ సేకరించి, స్వీసీగా యిదివరకు వలెనే విప్లవ కారులను వెంబడింతురు.

పెద్దలనులో నుండి హ్యూమంగారు, ఫిర్యాదార్లను కొన్నిగంటలలో నూడెనువద్ద తప్పిపోయిరి. కొంతమంది గ్రామ వాయువు గ్రామవాసులు విప్లవ కారులకు లసలనిచ్చి వారి సమాచారమేమియు బయటకు రావలెనునట్లు చేయుచున్నారని గుర్తించి వారిని ఖయరుచేసిరి.

రాజనోప్పిగానుండుతే తే 9 వరకు నేను చింతపల్లె వెదకు లేవంటిని తే 19 న స్వీసీగారిలో చింతపల్లె కల్లి నూడెను నుండి తే 11 న వచ్చిన యితరులతోగూడ నాలోంచిని వాయువుసామాను పెద్దలవలనకు మార్చుకొని అన్ని వాయువార్త సామానులను పనిలో నుండుటకు నిశ్చయించిరి.

అందులకై యిట్లు అజ్ఞల నొగితిమి:—

- (1) తిరిగిని యేమనియురాగానే చింతపల్లె స్థానమును వెదకాల, వాయువార్త యేర్పాటులతో పెద్దలవలనకు మార్చ వలెను. (2) చింతపల్లె వాయువార్త సామానుకు తగిలియున్నది. పెద్దలవలనుండి పంపిన తక్షణము కొయ్యాయకవద్ద నున్న వాయు వార్త సామాను గుర్జురాజకు గావలెను. (3) కర్నపట్టుం వాయువార్త సామాను కృష్ణ జేపేట కొయ్యాయమిడుగా ఉలి గుంట, చీడిపాలెము రావలెను. (4) 4వ వాయువార్త సామా ను స్వీసీగారి వెంటనుండును. ఈంధముగా జిగవరకును వాయు వార్త స్థానములుండి సేల నొకచాని నొకటి నహాయకము నట్లు చేయును.

ఇదివరకు చేసిన యేర్పాటులు యిదిగుర మాన్యులతో నుండును.

- (1) ఫోర్టుగారికి బయలు కీసీగారు మరిపాకల వెళ్ళుదురు. స్వీసీగారు హ్యూమంగారినికాని, తే పోర్టుగారిని కాని తమవెంట సము కంకెసేసేతో తిరుగబోదురు.

- (2) పెద్దలనులో నిప్పు దున్న సేవాభాగము హ్యూ మంగారిని నూడెనువద్దచేరును.

అప్పుడు కీసీగారు తన కంకెసేలో నితరభాగమునకు, ఉలి గుంట చిడిపాలెమునకు చేరువగానుండురు. ఆ ప్రదేశమును బాని గా వెలిస హ్యూమంగారు, తేక, ఫోర్టుగారు స్వీసీగారిలో నుండురు. స్వీసీగారికి బోదససామాను కర్నపట్టుంనుండి వచ్చును. ఇతర సేలకు ఏలేక్కోమునుండి, అడ్డతిగలనుండి వచ్చును. ముఖ పాకలకు నూడెనునుండికంకె చీడిపాలెమునుండి, కర్నపల్లె వెచ్చుట నులభముగానుండును. కర్నపట్టుమునుండి సామాను బడ్డవై సరిగా రంపొలుఘాటిదిగువకు వచ్చి, అక్కడనుండి ఏనుగులవై పెద్దలవలకు వచ్చును. స్వీసీగారిపక్షము గుర్జురావైపు బోయిన అడ్డతిగలనుండి కంటసామానులు వచ్చును.

తే 14 న నేను మార్చినుగారిలో పెద్దలవలకు బోయిరి. గుర్జురా వాయువార్తసామానుల దప్ప తక్కిన వన్నియు సిద్ధ ముగా నుండెను.

తే 14 న చింతపల్లెకు 5 మైళ్ల లోనున్న కంకరిజర్క ఫిర్యాదార్ల ఆయుధసహితులై వచ్చిరి. అదిసమే గారు మల్ల య్య, లింగన్నవోన, అన్నవరమునకు 2 మైళ్ళు దక్షిణము నున్న ఎట్లపల్లలో కనబడి. మల్లయ్య యెక్కువమను రాజు తోనే యుండును గ నుక రాజు కొంతమందితో ఆచేరువకు దాగి యుండును కీ సు గారు వెదకిరి కాని నివచ్చియోజన మయ్యెను. కంకరి వృత్తాంతముయొక్క రూఢిని దెలిసికొనటకై వెదకిన జమాన గారు కంకరిజర్క యెండుకడములలో 15 మంది ఫిర్యాదార్లు తే 11 న కాలాయి వచ్చిరిని దెలిసికొనెను. వారు కాలయ, కోమంగి మధ్య నున్న కొండలలో బసజేసిరి. ఆరుంపే తే 15 న లోతుగడ్డవచ్చిరి. బహళ, పితే తే 15 న కంకరిమిడుగా వచ్చియుండురు. లోతు గడ్డనుండి తే 20 న బంపలన, తే 21 న లక్ష్మీపురం, తే 22 న బలకము వెదకిరి. అక్కడనుండి కొరకొండవైపు బోయిరి.

హ్యూమంగారు లోతుగడ్డవకు, జమదారు రాములు కమనపల్లి, లక్ష్మణింగివకు వెదకిరి. కాని ఫిర్యాదార్లుపూర్తి గా తప్పిపోయిరి. తే 14 స్వీసీగారు, ఫోర్టుగారు హ్యూమంగారు కంకెసేను గుమ్మడికొండ ఫిర్యాదార్లనుకలుపురిని వట్టు

కొనిరి. వారు అవకాశములకై కృషిచేయుచు విప్లవకారులను విడిచి వచ్చిరి. చాల చిక్కియున్నారు. ఇతరులుగూడ చాలమంది యిట్లే యున్నారు తెలిసిరి.

19 తేదీన గోరీ ఎత్తేరు యిరువది మువ్వల ఘాటీ దిగువ ఫిరూజ్ వాద్, కృష్ణ కేవి పేటకు 4 మైళ్ల దూరమున నున్న కొత్తల్లి కచ్చి, ఛాద్విగారచ్చులకు వచ్చుచున్న పారి బోయిరి.

ప్రభువీరుగారు 3 గ్రామములను, 10 మంది గ్రామములను ఫిరూజ్ వాద్ కు బలపరిచి, తిప్పసమాచారమును దోచుచుండుట క్షమించిరి.

వై సమాచారమే మాకు పూర్తిగా తెలిసెను. ఇటువై విప్లవకారులు పూర్తిగా నశ్యమైరి.

మానేసలు తనగుంపును ఎల్లప్పుడు వెంటబెడుటకాచి రాజు అదరిపోయెను. అతని వల్లయుత్తరము, ఇరువది కొందరితోను గూడెముకొండలలో దాగిపోయెను. గంతివొందెంతో నితరులను మానేసల స్థానముల కిప్పించుటకు కుపించెను. వారు రాత్రులం జే సంచారముజేయుచు బయటపడకుండ దిగుగునుండిరి. 25 తేదీన 27 తేదీన కృష్ణపట్నం కచ్చి ఏన్నీ కవిమనరు గాంతో ప్రకంగింది యీ దిగువనవేదికను ప్రాసించిరి.

ఘాటీ దిగువ గ్రామముల ఫిరూజ్ వాద్ కు రాజు గారిని విడిచిరి. వారు తిరిగి రాజుపక్షమున చేసినాడెము లేవు. ఇద్దరు, మాగురు దిక్కు నితరులందరు నిరాయుధులు గనుక గ్రామములచే నులభముగా పట్టుకుందురు. ఆయిథిహి తుల్యులవారు గూడెము, పెద్దవలస మతాలవారు మామే 25 మంది దరిద్రాధిగానుండురు. వారికెద్ద 12 కుపాతులకుంచి యుండెను. అందు కెందు పట్టుకొనివారికెద్దగడి పోయి. 200 రాడ్లకు మందుగుండు యేమాత్రము మించియుండును.

ప్రభుకము నిలిచియున్న గుంపులో రాజు, గామ సోదరులు, ఎందుపదాలు, 4 రు నాభ్యు అన్నానమాట నిశ్చయము కాని రాజునకు ప్రజలలో పలుకుబడి పోవుచున్నది. ఇచ్చటి కా ప్రకటనము విడిచి పోయి యే యుండను లేవన్నను యికిముందు పోవును.

ఎందుపదాలనకు పెద్దలవలలో కొంచెము కలగబడి గుండుగాని గామసోదరుల కేమాత్రములేదు. ప్రజలకు వారియందు భయము అవకాశముగను. ఫిరూజ్ వాద్ కు నికముం దెక్కను నహాయకదరు. ఆయిథియును మందుగుండుగూడ లభించెను.

ఇచ్చటి ఫిరూజ్ వాద్ గుంపు సమముగా లగరాయి లింపు నకు సరిపోయి యున్నది. కృష్ణము ఇముందు విప్లవముగ పరిగడించబడెను. కనుక ఈ పరిస్థితులనుబట్టి యంత్రోక్షములతో నింతసేన యిచ్చటనుంచుట యావక్యకమా అనుభక్తి గలదు. అవక్యకరలేదని నే దలంచెదను. ఏజన్సీమొనకరుగాయ వాతో కేకీధిమించుచున్నారు. తే 6 దిక్కులకు నుండి ఫిరూజ్ వాద్ ను లభముగా చొరలేని స్థలములందే, పెద్దవలస, ధ కొండ, గుర్రెడు, మత భీమకరుము కొండలలోనే గంచరించు చున్నారు అట్టిస్థలములలో వాచిన్నగుంపు గ్రామముల కగడకుండలము చేయిన సంచరించగలదు. అట్టియెడల తగిన భోగిల్లా వెలియనిది, గ్రామములకు నహాయకలేనిది, యింతకు రెండింటినినెన లున్నను లాభము లేదు. అదృష్టవశమున పట్టుకొనలేదు గాని, తేవన్న యీ దాగుడుముతాలము కంత ముండదు.

గ్రామములను గ్రామములనుబట్టి మైదుచేసిన నాటమందియు గ్రామములలోనివారి చరిత్రమారిందిగాని ఫిరూజ్ వాద్ కు పట్టుకొనటకు తగినంతసహాయములేదుచున్నారు. ఘాటీలవైపు గ్రామములు అన్నివియు విడిచిగా నుటచే సహాయము చేయలేవన్నను సభ్యులందరూ కాని దిగునున్న గ్రామములు సహాయపడకుండుటకు కారణములేదు నిరాయుధులైన 30 మంది తమగ్రామములకు దాగిపోయి యిచ్చట గ్రామములవారు పట్టుకొనలేకుండుటకు చాల అవకాశముగనున్నది మతాలవారు గ్రామములను గ్రామములలోనివారు సహాయము చేసిన ఫిరూజ్ వాద్ కు పట్టికేలరు. వారికాభ్యుధితుల గలగడేయవలెనన్న అదనపు పోలీసుకళముల నాప్రాంతములెట్టి, వాటిభిక్షులను గ్రామముల నుండి కనూలుచేయవలెను. అదనపు దిక్కులు యీ దిగువన వేదికలెను:—

“అదనపుదిక్కుమునందు 300 మంది యుండవలెను. అందు 100 మంది ‘నానకమొనను’ ఉద్యోగులు కొర్రాపట్టిరికర్పు వారును, 200 మంది యిండియను ఉద్యోగులు, నానకమొన ఉద్యోగులు యీవారికొస్తు సేలవారిను యుండవలెను. బల్లారి స్పెషలు సేల 80 మందికి మించి యుండవలెను. చాలమంది ఉత్తరపు రిజర్వు సేనలు వేలవలసభిక్షుచే చేయబడునను యాకేచే యిచ్చటకువచ్చురు. వారు చాలమన్న పిహాయిలను చేర్చుకొనవచ్చును. అదనపుదిక్కుమున తయారుచేయవలసకు

2 కంపెనీల మలబారుస్పెషలు సిబ్బందిలను సూచించుచును. కొర్రా పట్టిరికర్పు మనస్థమున కలవాటుపడి ముండుచేవాగా యువ యోగవదును. తక్కినసిబ్బంది లన్నిటిని కింగింపవచ్చును.

అదనపుదిక్కుమున కృష్ణపట్నం ముఖ్యస్థానముగా జేసికొని ను దెను, పెద్దవలస, కృష్ణ కేవి పేట కెద్ద 50 మంది చొప్పున సేనలనుంచవచ్చును అదనపుదిక్కుమున యంత్రస్థానములకు బంపవచ్చును.

11 జిల్లానూపరింటెండెంటుగారు, 24 అసిస్టెంటు నూపరింటెండెంటు గారు, డిప్యూటీనూపరింటెండెంటుగారు సరిపోవురు రని కల చెదను. అదనపుదిక్కుమున నుంచుటకు ఖాయపరచిన పీదప యాయేర్పాటుల వివరము నెగింతును.

ఇచ్చటికి ఫిరూజ్ వాద్ కు పట్టుటకు చేయవలసిన ప్రయత్నము లన్నియు జేసితిమి. 3 నెలల క్రిందట నెట్టిసితిలోను టి మో యిచ్చుకు నట్లే యున్నాయు ఇముందు 3 నెలల వరకుగూడ యిట్లేయిండుము.

ప్రభుకము చేయుచున్నారెత్తిని కార్యములు అవసరమని యు, నిచ్చుయోజనములనియు నేదలంచెదను. అదనపు దిక్కులనుపయోగించినగాని లాభములేదని నే పూర్తిగా విశ్వసింపుచున్నాను.”

ఈసలవాలకు ప్రభుకమువారు సమ్మతించిరి. ఫిరూజ్ వాద్ కు మలల లాగరాయికెద్ద అంతరించి మార్చి 10 తేదీన లూటీ జేసిరి. తే 12 వారిలో కొక భాగము సింగన పల్లి లూటీ జేసిరి. పీదప మరెయిగు పడలేదు. తే 16 న యొక ఫిరూజ్ వాద్ కు పట్టుకొని యింతరించి మార్చి 25 తేదీన, అరెండరివాని సింగపల్లెకెద్ద నా:కుపాకీతోను రిరొండ్లమందు గుండుతోను పట్టుకొనిరి. మరల 27 తేదీన ఫిరూజ్ వాద్ కు సుగంధాదనమును నుండర కొటను దోచి వారికిగైపు బోయిరి.

తే 16 న నేను మదరాసునకు ఏజన్సీమొనకరు గారితో బోయి ఇచ్చివచ్చు జనరలతో గలసి చేయవలసిన మార్పులను వివరించుగా ప్రాసించిరి.

నెలొకరుకరికి పూర్తిజేసి అన్ని సేలను వాటివాటిస్థలములకు బంపితిమి.

ఏ నెల 1 తేదీన నేనాను జానుగారికి పని ఒక్కరించి యినివేదికను ప్రాయుటకై వాల్తేనకు పోతిని. (నేనము)

చారీచారాకేసులోని ప్రభు కృష్ణానువాదికికొర్పులో పక్షవాతము వచ్చుట

అతరు, నెట్టెం 4:— చారీచారాకేసునందు ప్రభుకృష్ణు పక్షవాత వాదించిన వారెవరు గాడిగామ (అతరు) మరదా వారు కొర్పునందు 21 కేసులో వాదించుచుండగా నాస్పాక్షుగా పక్షవాతమువచ్చి స్పృహతప్పి పడిపోయెను. స్పాక్షరకము తప్పి యున్ననీతియందే అతడు ఇచ్చటకు గొనిలేబడెను. అతనికి సంత్రాల్లమగు విశాంతి అవసరమని నైయులు వెల్పిరి.

బొంబాయి శాసనసభ నామినేషనులు

కరాచీ నె 4:— కరాచీ కర్తసంఘముపక్షమున కేటను గారను మరాఠ్మడి అక్రమినిధిస్థానమున లామహుస్సేక్ అల్లల్లా హర్నాన్ గారును మిహమరాఠ్మడు - అచీ గారును మరాఠ్మడియేరిస్థానమునకు రివ్ చంద ఒకా ఎన్.సి మహానీ దుర్గాదాను అడ్వానీ, జేన్ మహల్ గార్లను నిలచిరి.

ఒకఖయిదీ, నెట్టిన్ స్వేక్టరును కత్తితోపాడుచుట

కోమిల్లా, నెట్టిన్ 4:— కోమిల్లా (అస్సాము)ందు, ప్రకాశచంద్ర బోసు అను నవ్వేన్ స్వేక్టరు ఈయిదనుమని, జెయిలనుండి ఖయిదీల పరేడుకు రిక్షియించుడగా, నాగేంద్ర చక్రవర్తి అను ఖయిదీకే కత్తితోమొగమువై పోవకుబడెను చక్రవర్తి, ఒక లైసికీలును దొంగిలించెను నేరమునకు క్షమింపబడెను. చక్రవర్తి కనలైకేసి, బోసును దగ్గరకువచ్చెను. అతడు దగ్గరకురాగానే కత్తితోపాడిచెను. గాయము చాల తీవ్రమైనది తెలియచున్నది.

తెనాలి డి. మునసబా కొర్టులో

తేవల్ల డి. ము. కొర్టులో ఫయల్ O. S. 161/23 కు కేసు ప్రభుల వీరరాఘవులు తెలియజేయవలె యేమనగా వాది పాములపాటి గోవిందయ్య, త్రివారి దెందుకూరి వెంకట ముప్పయ్య, అయి చున్నారు. నదిమి నెంబులలో ప్రతి వారి అయిన దెందుకూరి వెంకటమప్పయ్య వారి కావలసిన దావానాటినునిమిత్తము 20-9-23 తేదీ వాయిదా జేసివారు. ప్రభుల వీరరాఘవులు పంతులు, వాదికర్పు క్షీదరు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

నెట్టిన్ 6-వ తేదీ గురువారము

- (1) ధాన్యములు
దివిరాలు చా 1-కి క 45-0-0 మొదలు 55-0-0 నుకు
బియ్యం బస్తాలు మొదలు, కరకు,
కుముమ తేజాలి ,, 45 గలవి క 12-0-0 12-8-0
నెట్టిన్ ,, డిటా ,, 15-0-0 15-4-0
డిట్టిన్ ,, డిటా ,, 15-0-0 15-8-0
రాగులు చా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-8-0
గుప్పలు ,, ,, 24-0-0 26-0-0
- (2) పప్పు ధాన్యములు
కంబులు బస్తా 1-కి 206 క, 12-0-0 క 14-0-0
నెట్టిన్ ,, డిటా ,, 10-14-0 11-2-0
నెట్టిన్ ,, డిటా ,, 11-8-0 12-0-0
మినుములు ,, డిటా ,, 18-8-0 15-8-0
జలవలు ,, డిటా 164 ,, 7-4-0 7-8-0
- (3) నూనె వస్తువులు
నవ్వులనూనె చా 1-కి క 15-0-0 170-0-0
నెట్టిన్ చా 1-కి ,, 14-0-0 26-0-0
కొండాపురం జేరు నెనకవచ్చు చా 1-కి ,, 55-0-0 60-0-0
యితర ప్రజేశము ,, 56-0-0 58-0-0
జేరు నెనకనూనె గానుక చా 1-కి క 125 మిమకనూనె 120
అముదము నూనె చా 1-కి క 128-0-0
- (4) చిల్లర వస్తువులు
చాయపనుపు చా 1-కి క 215-0-0 220-0-0
కూరపనుపు ,, క 195-0-0 200-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) చా 1-కి క 90-0-0 105-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమయ ముకు 1-కి క 40, 45
కాళవానీ పాయకట్టు ,, క 60, 65
బెల్లము చా 1-కి క 40-0-0 50-0-0
చింతపండు చా 1-కి క 85-0-0 46-0-0
- (5) ఇనుము
పట్టాలు రథం చా 1-కి క 84-0-0 85-0-0
చదరం ,, 85-0-0 88-0-0
రవుండు ,, 89-0-0 50-0-0
- (6) లోహములు
కెండి 100 కులంకు క 78-0-0 80-0-0 9
బంగారము, కులము 1-కి క 24-8-0 25-0-0
కవరను 1-కి క 16 6-0
ఇత్తడి చా 1-కి క 805-0-0 810-0-0
రాగి డిటా క 860-0-0 865-0-0
అస్కా చెక్కర చ 1-కి క 42-12-0 48-8-0
- (7) రంగులు ఆలిజరైలు
అవుకప్పుడు 20 డిగ్రీలు క 220
డిటా 16 డిగ్రీలు 200

హిందీ హాకెటు డిక్షనరీ

హిందీ నేర్చుకొనుట కిది ఒక్కటే చాలును వెల 1 రూపాయ పోస్టేజీవేరే. మొత్తంగా కొంటే నాల్గోరుకు కమిషన్. త్వరపడండి. పం. ఆదినారాయణశాస్త్రి, అన్ని నాల్గోరు దొంగను. అయ్యుంకేన్ ట్రిప్లికేన్, బెంగాలు.

చాకులు - తాళములు
మంగలికత్తులు,
అప్రసాదములచే చేయబడినవి. కులయింప
నెంబునే ధరులకాటలగున ప్రాయము.
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టు అండ్ లాక్ నేకర్స్ etc.
8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగ్రాఫిక్ ఆడెను: “వెండ్రెక్టు” పెద్దాపురం

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

తిలక్ మహాశయిని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా. సత్యనారాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందఱు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటి వాచకము డిట్	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్ర మహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకోముది (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రనది)	...	1	4	0
సత్యవత్సవాఖ్యానము-పద్యకావ్యము. కవిత్రయము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్యమేని పదల మది జనింపదు.	...	1	0	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను శేషసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి వెల 0-8-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు

వెంట్రుక లే అందము? రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite Toilets, Kamini Oil, & Otto Dillabhar, Sold everywhere."

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడుదు. ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును. అంతవరకు రానియవద్దు నేడే కమినీయానూనెను వాడుట మొదలు పెట్టుడు (ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.) వెంట్రుకల కెట్టి కోగమూర్తును, శిరో మాంసకృత్తును, యిది దివ్యవృద్ధిము వెంట్రుకలు చిట్టుట గానీ, గురుగ గానీ యుండదు మీ వెంట్రుకలకు మరల యొక్కటి మెత్తదనమును గల్గి పట్టుకలె నుండి మెరయు చుండును. ఈ కోవానదే దీనిని తరీక్షించి చూడుము వెంట్రుకలు యెట్లుబుద్ధిగనుకో కనిపెట్టుడు కామినీయా తలమూసెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమునగ జేయును. వెల బుడ్డి 1-6 2-6 రూపాయలు. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము. ఆఫ్ఫీ హోటల్లోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది. మీకు నువాసన ద్రవ్యము, శీత అత్తరు కావలసినప్పుడు "ఓటో డిల్ బహరు"కు వ్రాయుడు. ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యుత్కృష్టమైన నిజముగలది.

కొన్ని బుడ్డి 1-6 2-0-0 } కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి }
 (దాము బుడ్డి 1-6 0-12-0 } మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును }
 (దాము బుడ్డి 1-6 0-8-0 }
 ఇది మంచి లక్షణముగలదనిపెట్టెను, పరస్పర అనుభూతిగలవారు దా దొరుకును. లేకున్న, పాలు చేయింట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అందు కెమికలు కంపెనీ, 155 జమ్నామీదు, బొంబాయి.

తేటతెలుగు కావ్యములు

యల్లాపంతుల జగన్నాథం పంతులు వి. పి., గాడు రచించినవి. ఆచార్యగోపాలము చదువదగినవి. బొమ్మలిపాట మాదిరి సరసరచన. భావము ధృవీకరణ. చిన్న పిల్లలు వేదాంతతో చదువుచున్నవి. కెదలకు కోనోదకరమైనవి. పండితులు మెచ్చినవి
 1. గాడెలగండదు:- ఇది భేషమామక సం గామవర్ణనము. వెల 4 అణాలు.
 2. కొండలమండడు:- ఇది 'విక్రాన్తి' అనే రాజయోగి లోకోపకారార్థము కొండను మోసిన వృత్తాంతము. ఇందు వ్యవసాయము, నూలుగడుగుట, బట్టు నేయుట మొదలగు వృత్తులు, ప్రజలవసుదల, సవిస్తరముగా మన స్వభావరక్షణము ముగాను, కర్మ కమలైనవి. వెల 8 అణాలు. వర్తకులకు మంచి కవిమను.

కార్యదర్శి, శారదానిలయము, కర్ణాటక (గంగా జిల్లా)

రత్నపురుష లేహ్యం

గుణవ్యాధులవలన, ఇతర కారణములవలన, కలిత కళ్లు వచ్చునను పోననిచి బలముకలుగజేయును ఈమారికా మహిమ తెలియవారుండరు. విశేషించి వ్రాయ నవసరము లేదు. శే 1-8-0 రు 3-4-0 లు. సె. శివ్యము- అన్ని సె. శివ్యములను అద్భుతముగా వదుర్చును. బుడ్డి 1-8 1-8-0. కేటలాగుడుచిత్రము

పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరం, గోదావరి జిల్లా.

"A Gate"

నెల్వే ఫిల్లింగు ఫవుంటన్

వేనాలు

రూ. 2-0-0] [డబులు రూ. 15-0-0

గాజు పాళీలు రూ. 0-4-0, డబుల్ 1-14-0

గాజు పాళీల కలములు } " 0-2-0, డబుల్ 0-15-0

ఫవుంటన్ వైక్లిప్సలు } " 0-1-6, డబుల్ 0-12-0

సర్దులట్ల డబుల్ మీద మంచినమినును. యివ్వబడును.

విక్టోరియా డిపో

మైలాపూరు, మద్రాసు.

అయుర్యేద వైద్యసంగ్రహము
 మొదలమై అనుభవసిద్ధముగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సద్గ్రంథము ప్రతియింట నుండదగినది ఆంధ్రులచేయదగిన ముందులు 13 1-4-0 885 (2) వి. పి. 0-8-0
 అశోగ్యవర్జుణము:- వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు కొను మార్గములను చూపించును, తప్పుక చదువ దగినది 13 0-6-0 వి. పి. 0-4-0
 అయుర్యేదచరిత్ర:- అశోగ్య, వైద్య, శారీర, నిధాన కర్మగుణ, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యశాస్త్ర. మారిది యుచితము చందా రు 2-3-0
 పై 3 ని ఏకకాలముందు కొరసవారికి 3-12-0 లకు పంపెదము, ఆయుర్యేదగ్రంథమండలి, పెరిడేపి. (నల్లూరు జిల్లా)